Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

गीतवीतरागप्रबन्धः

संपादक

डॉ. आ. ने. उपाध्ये,

एम. ए., डि. लिट्.

प्रकाशक

भारतीय ज्ञानपीठ

For Private And Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

माणिकचन्द्र दि० जैन ग्रन्थमाला : ग्रन्थांक ५२

श्री-पण्डिताचार्य-विरचितः

गीतवीतरागप्रबन्धः

सम्पादक

डॉ. आ. ने. उपाध्ये, एम. ए., डी. लिट्.

प्राध्यापक, जैनविद्या और प्राकृत,

मैसूर विश्वविद्यालय, मैसूर

प्रकाशक

भारतीय ज्ञानपीठ

For Private And Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

माणिकचन्द्र दि. जैन ग्रन्थमाला
ग्रन्थमाला सम्पादक
डॉ. हीरालाल जैन व डॉ. आ. ने. उपाध्ये

प्रकाशक
भारतीय ज्ञानपीठ
प्रधान कार्यालय
बी/४५–४७, कनॉट प्लेस, नयी दिल्ली–१
प्रकाशन कार्यालय
दुर्गाकुण्ड मार्ग, वाराणसी–५

प्रथम संस्करण
वीर निर्वाण संवत् २४९८
विक्रम संवत् २०२९
सन् १९७२
मूल्य तीन रुपये

मुद्रक
सन्मति मुद्रणालय
वाराणसी

For Private And Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

MĀNIKCHANDRA D. JAINA GRANTHAMĀLĀ : N. 53

GĪTAVĪTARĀGAPRABANDHAH

of

PAṆḌITĀCĀRYA

Edited by

Dr. A. N. Upadhye, M. A., D. LITT.
Professor of Jainology and Prākrits
University of Mysore, Mysore.

Published by

BHĀRATĪYA JÑĀNAPĪTHA

For Private And Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

Mānikchandra D. Jaina Granthamālā
General Editors :
Dr. H. L. Jain & Dr. A. N. Upadhye

Published by
Bhāratīya Jñānpīṭha
Head Office
B/45-47, Connaught Place, New Delhi-1
Publication Office
Durgakunda Road, Varanasi-5

First Edition
V. N. S. 2498
V. S. 2029
A. D. 1972

Price Rs. 3/-

For Private And Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

GENERAL EDITORIAL

As I look back on our associations over the last thirtyfive years, I can see how my friend and colleague, Dr. A. N. Upadhye, now Professor of Jainology and Prākrits in the University of Mysore, is inspired by one academic objective, namely, to bring to light unpublished works in Sanskrit, Prākrit and Apabhraṁśa and put them and their authors, by his studies, in their proper perspective in our literature. He was associated with me in the publication of Dhavalā; and later, both of us brought out the editions of the Tiloyapaṇṇatti, Parts I & II (Sholapur 1943 & 1951) and Jambūdīva-paṇṇatti-saṃgaho (Sholapur 1957). He has a number of such publications to his credit; to mention some : Varāṅgacarita of Jaṭā-Siṁhanandi (Bombay 1938); Kaṁsavaho and Usāṇiruddhaṃ of Rāma Pāṇivāda (Bombay 1940-41); Bṛhat-Kathākośa of Hariṣeṇa (Bombay 1943); Candralekhā of Rudradāsa (Bombay 1945); Līlāvaī of Kutūhala (Bombay 1949); Ānandasundarī of Ghanaśyāma (Delhi 1955); Kuvalayamālā of Uddyotana Parts I-II (Bombay 1959 and 1970); Vilāsavaī-kahā (partly, Kolhapur 1970); etc.

I had lent Dr. Upadhye my transcript of the Gīta-Vītarāga as early as 1939; and whenever we met, we discussed about its publication. When I read the summary of it given by him in his paper published in the Journal of Shivaji University, Kolhapur, I wondered at the rich biography of Vṛṣabhanātha the poem contained. I

For Private And Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

urged Dr. Upadhye to bring out an edition of it without waiting any more for the discovery of a Sanskrit Commentary. Here it is now with an exhaustive Introduction so usual with his editions. The date of the author is more precisely fixed; and the detailed analysis of the contents given by him is very helpful to understand this Prabandha.

The Gīta-Vītarāga is a worthy addition to the Mānikachandra D. J. Granthamālā in which the late Pt. Nathuram Premi brought to light so many unpublished works.

We are grateful to Shriman Shanti Prasadaji Jain and to his enlightened wife Smt. Ramaji for so generously patronising this Granthamālā. It is both an opportunity and a challenge to all earnest workers in the field of Jaina literature. Many small and big works in Sanskrit, Prākrit and Apabhraṁśa still lie neglected in Jaina Bhaṇḍāras; and we earnestly appeal to our scholars to edit them and present them in a neat form : this is a duty which we owe to our Ācāryas who have left for us a great heritage in our literature.

I thank Dr. A. N. Upadhye for giving us a neat edition of the Gīta-Vītarāga which really enriches this Series.

It will give me immense pleasure if at least some of these songs are set to music and go on record for the benefit of the faithful listeners. To be an expert in music is rare : but desire for music is universal.

Balaghat :
10th July, 1972 —*H. L. Jain*

For Private And Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

PREFACE

As a student of Sanskrit Hons., at my B. A (1928), I was well acquainted with the Gīta Govinda of Jayadeva. When the manuscript of the Gīta-Vītarāga (GV) belonging to my uncle, described as S below, fell in my hands, I felt much interested in it; but it contained only the bare text, without any commentary to explain it. Anyway my desire to study it continued. In 1938, I received a transcript of GV from Mysore through the good offices of my friend Shri N. Anantarangacharya. When Dr. Hiralalji Jain noticed my interest in it, he gave me his copy, in 1939. A little later, I borrowed the Arrah manuscript of GV with the Kannaḍa Commentary. I wanted to see, if I get a Sanskrit Commentary of GV anywhere.

A good edition of the GV was weighing on my mind. I placed all my material at the disposal of two of my friends, but they did not show much interest in it. Somehow, this material was kept aside by me for many years, due to other pre-occupations. Later, I contributed a paper "The Gītavītarāga of Paṇḍitācārya" to the Journal of the Shivaji University, Kolhapur, 1969. At last, without waiting any more for getting a Sanskrit Commentary, I decided to edit the text myself, using the material which I had in my hands.

The Introduction describes the manuscript material and gives available details about Paṇḍitācārya, the author, who wrote it at Śravaṇa Beḷagoḷa, in *c.* 1400

For Private And Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

A. D. The contents of the Prabandhas are analysed in details, and the Ādipurāṇa of Jinasena is shown to be the main source for them. The Gita-Govinda of Jayadeva has served as a model for the GV; both of them are compared and contrasted. The metres used in this poem are duly tabulated.

This edtion has its limitations. It is hoped that some expert in Saṅgīta will study the Aṣṭakas and shed light on their metrical and stylistic qualities.

My thanks are due to all those who lent me the material and allowed me to keep the same with me for nearly thirty years. The credit of getting this work edited by me has to go to my colleague Dr. Hiralalji Jain, who was keen that it should be published as early as possible.

I record my sincere gratitudes to Shriman Shanti Prasadaji Jain and to Shrimati Ramaji for their patronage to the Manikachandra D. Jaina Granthamālā, in which the unpublished works in Sanskrit, Prākrit, Apabhraṁśa, etc., are seeing the light of day and thus their authors are being rescued from oblivion.

Paṇḍitācārya completed the GV in Śravaṇa Beḷagoḷa (Mysore); and it is a happy coincidence that I am completing this edition in Mysore on the quiet and inspiring campus of the University of Mysore, so significantly called "Manasa Gangotri".

"कर्मण्येवाधिकारस्ते"

Mysore-6.
July 3, 1972.

—*A. N. Upadhye.*

For Private And Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

विषयानुक्रमः

१.	महाबलस्य सद्धर्मप्रशंसाविवरणम्	....	१
२.	महाबलस्य वैराग्योत्पादनम्	....	४
३.	ललिताङ्गस्य वनविहारवर्णनम्	....	७
४.	श्रीमतीजातिस्मरवर्णनम्	....	१०
५.	वज्रजङ्घपट्टकथाविवरणम्	....	१२
६.	श्रीमतीसौरूप्यवर्णनम्	....	१५
७.	श्रीमतीविरहवर्णनम्	....	१७
८.	भोगभूमिवर्णनम्	....	२०
९.	आर्यस्य गुरुगुणस्मरणवर्णनम्	....	२२
१०.	श्रीधरस्य स्वर्गवैभववर्णनम्	....	२५
११.	सुविधिपुत्रसंबोधनम्	....	२७
१२.	अच्युतेन्द्रदिव्यशरीरवर्णनम्	....	३०
१३.	वज्रनाभिस्त्रीवर्णनम्	....	३३
१४.	सर्वार्थसिद्धिविमानवर्णनम्	....	३५
१५.	मरुदेवीवर्णनम्	....	३७
१६.	षोडशस्वप्नवर्णनम्	....	४०

For Private And Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

१७.	प्रभातवर्णनम्	....	४३
१८.	भगवज्जन्माभिषेकवर्णनम्	....	४६
१९.	भगवत्परमौदारिकदिव्यदेहवर्णनम्	....	५०
२०.	भगवद्वैराग्यवर्णनम्	....	५३
२१.	भगवत्तपोऽतिशयवर्णनम्	....	५६
२२.	भगवत्समवसरणसालवेदीवर्णनम्	....	५८
२३.	भगवत्समवसरणभूमिवर्णनम्	....	६२
२४.	भगवदष्टमहाप्रातिहार्यवर्णनम्	....	६५
२५.	भगवतो मोक्षगमनं ग्रन्थकर्तुः परिचयश्च	....	६७
	Index of Verses	....	७१

For Private And Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

INTRODUCTION

1. Mss. Material

The Jinaratnakośa[1] has noted a number of Mss. of the Gītavītarāga (GV), also called Jināṣṭapadī, from Arrah, Humch, Poona, Mysore and Belgol. A Ms. containing a Kannaḍa commentary is reported from Moodbidri.[2] For the present edition the following Mss. are used :

A : A paper Ms. (folios 124,21.5 by 15.5 cms.) in Kannaḍa characters from Arrah. It gives its title as Gītavītarāga-prabandha. The text is accompanied by a Kannaḍa commentary. The concluding colophon is given at the end, in this edition. In the same Ms. is included, at the end, the bare text of GV written in a different hand (folios 26). The concluding colophon is the same; but it opens thus :

श्रीकेसापुरदपार्श्वजिनेन्द्राय नमः

This Kesāpura is a part of Kolhapur. Obviously this Ms. is copied in Kolhapur.

S : A paper Ms, (folios 41-71, stitched at the left hand and) containing only the text and written in Kannaḍa characters. It belongs to the collection of my uncle, the late Babaji Upadhye of Sadalga (Dt. Belgaum).

1) H. D. Velankar : Jinaratnakośa, BORI, Poona 1944.

2) K. B. Shastri : Kannaḍa-prāntīya Tāḍa-patrīya Granthasūcī, p. 252, Banaras 1948.

For Private And Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

It has only 24 Prabandhas. It is dated Śaka 1801 (+78), i.e., A.D. 1879.

M : A Devanāgarī transcript of the text of GV from a palm-leaf Ms. (dated Śaka 1680, i.e., A. D. 1758), No. 2721, from the Oriental Library, Mysore. It records some variant readings noted perhaps from another Ms. there, No. 1025. This transcript was sent to me in 1938 by my friend Shri N. Anantarangachar, M. A., Mysore. It has an opening Maṅgala verse like this :

वन्दित्वा श्रीवृषभाधीशं वृषभं वृषभध्वजम् ।
सद्गीतवीतरागाख्यग्रन्थव्याख्यां प्रचक्ष्महे ॥

Its concluding colophon runs thus :

इति श्रीमदभिनवचारुकीर्तिपण्डिताचार्यवर्यस्य कृतौ (प्रणीत) गीतवीतरागाभिधानाष्टपदीव्याख्यानं समाप्तम् ।

This possibly indicates that originally the text is copied out from a Ms. containing a Sanskrit commentary.

Then the copyist gives some details about himself thus :

स्वस्ति श्रीविजयाभ्युदयशालिवाहनशकवर्ष १६७० एतत्संख्यातपरिमितश्रीबहुधान्यसंवत्सरज्येष्ठबहुळ २ गुरुवारे श्री-हासन-पुरे सकलदुरितहर-श्रीपार्श्वनाथ-जिननिकटे श्रीमदभिनवचारुकीर्तिपण्डिताचार्यप्रणीतश्रीगीतवीतरागाभिधानप्रबन्धं परितोषेण श्रीबण्डिगेरे गवुडर मग नागण्णन पुस्तकक्के भद्रं भूयात् ।

Lately I was able to inspect personally both the palm-leaf Mss. from Mysore (Nos. 1025 and 2721) referred to under M. Some details may be noted here. The Ms. No. 1025 is a bundle of palm-leaves of different sizes. It contains works like the Aṣṭapadī, i.e., Gīta-

For Private And Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

vītarāga, Ratnamañjūṣa (Chandoviciti ?), Puruṣārthasiddhyupāya, Ratnakaraṇḍaka, Śāstrasārasamuccaya, Viṁśatiprarūpaṇa, Tribhaṅgīsaṃgraha. The first 19 folios (19th folio is broken at the left end) cover the Aṣṭapadī, written in old-Kannaḍa script. It contains only the text, but still begins with the verse *vanditvā* etc. It is incomplete ending with *dīpaiś ca dhūpaiś ca* (XXV. 2). Folios after 19 are missing. The colophon of XXIV on the last page agrees with that of the printed text with minor orthographical differences.

The Ms. No. 2721 is smaller in length. Its first 102 folios are covered by the Gītavītarāga and the subsequent ones have the Jñānacandra-ṣaṭpadī. It is written in Old-Kannaḍa script. It has the same Maṅgala verse and the concluding colophons, as reproduced under M above. It contains a Kannaḍa commentary along with the text : the opening Maṅgala verse, however, is in Sanskrit. On the whole, in the Kannaḍa explanations, this commentary agrees with that in the Arrah Ms. used by me. There are some differences at the end. It gives, unlike the Arrah Ms., the meaning of the verse *svasti-śrī-Beḷaguḷa* etc. (XXV. 15). It gives the usual colophon at the end of the work : *iti śrīmad abhinava* etc. It does not give the colophon : *iti śrīmadrāyarāja* etc. found in the Arrah Ms. I could not detect any name of the author of the Kannaḍa commentary here.

H : A Devanāgarī transcript of the text from a Ms. in Jaipur (No. 11, Bāṅkivāloka Mandira) so kindly placed at my disposal by my friend Dr. H. L. Jain, Jabalpur.

For Private And Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

B : A printed edition of the text with Bhāvārtha in Kannaḍa brought out by D. Padmanabha Sharma, published by H. C. Nagaraj, Bangalore 1965. The Sanskrit text is rather indifferently printed in Kannaḍa script.

2. Text-Constitution

The text of GV, in this edition, is carefully constituted after studying the Mss. material described above. All these Mss. bristle with scribal errors and slips which are ignored. Sometime the Voc. *deva* etc. are written as *devā*; in the Kannaḍa Mss. *ḷ* is usually written for *l*; distinction between cerebral *ṇ* and dental *n* is not maintained; in some cases long and short vowels are not clearly marked out; and the sibilants *ś*, *ṣ* and *s* are not always distinguished. There are minor differences in the colophons. All the Mss. do not give the Rāga etc. of the Aṣṭapadī : H simply writes *rāgaḥ*; A, M and S some time mention it; B gives it but often differs from the rest. One cannot say what Rāga the author himself gave for a certain Aṣṭapadī; these readings, therefore, have been relegated to the foot-notes. Then a few important variants are given. The text and the Kannaḍa commentary in A have different readings. This is rather strange. Some of them are noted. At the close of some chapters there are salutations to some Tīrthakara etc. They are ignored, because they are not found in all the sources.

The readings of Aṣṭapadīs have presented a special difficulty to the Editor who is not sure of their metrical patterns and who is quite ignorant about Rāgas. His text of the Aṣṭpadīs should be treated as tentative.

For Private And Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

The foot-notes, besides presenting some various readings, give also a few synonyms of out-of-the-way words; and these are based on the Kannaḍa commentary in Ms. A. This commentary has helped the Editor to fix the text more definitely in the light of the interpretations offered by it. Still the Editor has some doubts about the readings here and there. He earnestly hopes that other scholars will offer their suggestions, especially on the Aṣṭapadīs.

3. Commentaries on the GV

It is quite likely that a few commentaries were written on the GV.

i) The Jinaratnakośa notes a Ṭīkā by another Cārukīrti (taking the name of the author himself as Cārukīrti).

ii) The transcript of the Mysore Ms., M above, has an opening verse which belongs possibly to a Sanskrit commentary, because it is composed in Sanskrit. This is further confirmed by its colophon (see under M above) which is in Sanskrit and specifically mentions *vyākhyānam*.

iii) The Arrah Ms., A above, used by me contains a Kannaḍa commentary. It does not specify the name of its author. Its opening Maṅgala is in Sanskrit, and it closely resembles the one found at the beginning of M. It seems that a Kannaḍa commentary too could have a Maṅgala in Sanskrit; this is true of Bommarasayya's Kannaḍa commentary (see below) also, because the details about Bommarasa etc. are couched in Sanskrit verses. This commentary gives a word-for-word explana-

For Private And Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

tion in Kannaḍa which is quite helpful in understanding the text.

iv) Shri D. Padmanabha Sharma refers (in the Introduction to his edition, see B above) to a Kannaḍa commentary written by Bommarasa of Būnahaḷḷi (mod. Bhuvanahaḷḷi, Dt. Mysore). He was a Jaina-Brāhmaṇa of the Vatsagotra. His father's name was Cannayya, and his two elder brothers were Padmanābha and Devacandra. He completed his Kannaḍa commentary in Śaka 1764, i.e., A. D. 1842. A note on the palm-leaf Ms mentions January 20, 1844 : perhaps the author himself prepared a copy two years later. It is quite likely that the Kannaḍa commentary in the Arrah Ms. has much in common with Bommarasa's commentary. These two deserve to be compared.

4. Paṇḍitācārya : the Author

The colophons give the name of the author as Śrīmad-Abhinava-Cārukīrti-Paṇḍitācārya-(varya)[1], and the concluding verses, Paṇḍita-varya and Paṇḍitācārya-varya. Śrīmad and Varya are obviously honorific. Cārukīrti is the common title of the Bhaṭṭārakas of Śravaṇa Beḷgoḷa; and the term Abhinava is generally prefixed to the newly consecrated Bhaṭṭāraka. So it is better, for the sake of brevity, that we take the author's name as Paṇḍitācārya. He was born at Siṃhapura (according to the Kannaḍa Commentary[2] in the Arrah

1) In some Mss. the term, Varya, is omitted.

2) Somehow this commentary does not explain verse No. 15, quoted below.

For Private And Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

Ms., Ciṭṭāmbūra, i.e., mod. Chittamur, Tamil Nadu) or Chittamur, where, at present, there is a Jaina Maṭha. Being a Bhaṭṭāraka at Śravaṇa Beḷgoḷa he got the designation Cārukīrti.[1]

The colophon from the Arrah Ms. qualifies Cārukīrti as Ballāḷarāya-jīva-rakṣāpāla which needs some elucidation. As mentioned in two inscriptions at Śravaṇa Beḷgoḷa (Nos. 254 (105) of 1398 and 258 (108) of 1432 A. D), one of the Gurus of the local Maṭha, Cārukīrti-paṇḍita, is said to have cured the Hoysaḷa king Ballāḷa I (A. D. 1100–1106) of a terrible disease and thence to have acquired the title Ballāḷa-jīva-rakṣaka (E. C., Bangalore 1923, Intro. pp. 31, 63). This event is described with some different details in the Biḷigi Inscription of Śaka 1515 or A. D. 1592–3 (See Śrī Pañjeyavara Nenapāgi, Puttur 1952, Part 2, pp. 18-9). The teacher here is mentioned as Cārukīrti Paṇḍitadevācārya. One of his successor-pupil was Śrutakīrtideva who made his pupil Aggaḷa compose the Candraprabhapurāṇa the date of the composition of which is 1189 A. D. (Karṇāṭaka Kavicarite, Vol. I, pp. 323 f., Bangalore 1961).

Paṇḍitācārya composed the GV at Śravaṇa Beḷgoḷa in the holy presence of Bāhubali-jina (i.e., the famous

1) The Arrah ms. containing the Kannaḍa commentary has a concluding colophon (after verse No. 15) from which this point is explicit :

श्रीमद्रायराजगुरुभूमण्डलाचार्यवर्यमहावादिवादीश्वररायवादिपितामहसकलविद्वज्जनचक्रवर्तिबल्लाळरायजीवरक्षापाल इत्याद्यनेकबिरुदावलिविराजित-श्रीमद्-बेलगुल-सिद्धसिंहासनाधीश्वर-श्रीमदभिनवचारुकीर्तिपण्डिताचार्यवर्यप्रणीत-गीतवीतरागाभिधानाष्टपदी ॥ समाप्तः ॥ (with minor corrections).

For Private And Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

Gommaṭeśvara). He specifies his spiritual lineage thus : Kundakundānvaya, Pustaka-gaccha and Deśī-gaṇa. He describes this work as Gītavītarāga-prabandha, Vṛṣabhanātha-vara-carita and Gīta-vītarāga : thus this poem GV is divided into Prabandhas and deals with the life of Vṛṣabhanātha, as indicated by the alternative titles used by the author himself. He composed it, being urged by prince (*rājaputra*) Devarāja of the Gāṅgeya family. The following verses, at the close of GV, deserve our special attention in this regard.

गाङ्गेयवंशाम्बुधिपूर्णचन्द्रो यो देवराजोऽजनि राजपुत्रः ।
तस्यानुरोधेन च गीतवीतरागप्रबन्धं मुनिपश्चकार ॥१३
द्राविडदेशविशिष्टे सिंहपुरे लब्धशस्तजन्मासौ ।
बेळगोळपण्डितवर्यश्चक्रे श्रीवृषभनाथवरचरितम् ॥१४
स्वस्तिश्रीबेळगोळे दोर्बलिजिननिकटे कुन्दकुन्दान्वयेनो
भूस्तुत्यः पुस्तकाङ्कः श्रुतगुणभरणः ख्यातदेशीगणार्यः ।
विस्तीर्णाशेषरीतिप्रगुणरसभृतं गीतयुग्वीतरागं
शस्तादीशप्रबन्धं बुधनुतमतनोत्पण्डिताचार्यवर्यः ॥१५

Paṇḍitācārya does not specify when he completed the GV. So one has to depend on the external evidence to fix the date of this work.

i) The date of the commentary of Bommarasa is 1842-44, and we know that one of our Mss. is dated 1758. So the GV is to be assigned to a period earlier than 1758 A. D.

ii) The author of the Sanskrit commentary on the Pārśvābhyudaya[1] of Jinasena mentions himself as

1) Ed. N. S. Press, Bombay 1909.

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

Paṇḍitācārya Yogirāṭ. The way in which he specifies his association with Beḷgoḷa is more or less identical with that found in GV.[1] It is further stated that Paṇḍitācārya Yogirāṭ was a Guru of the Jaina Maṭha at Śravaṇa Beḷgoḷa in Mysore.[2] So it is quite likely that the same Paṇḍitācārya has composed the GV and the Sanskrit commentary on the Pārśvābhyudaya. The former was written when he had just become a Bhaṭṭāraka, and hence his title Abhinava-Cārukīrti; but the latter was composed at a mature age when he had became famous as Yogirāṭ and when his successor was more or less nominated. It is at the request of his *sūnu,* pupil-successor that he wrote the commentary.[3] This commentary is assigned to a date later than Śaka 1321, i e., A. D. 1399, because it frequently quotes Nānārtharatnamālā of Iruga Daṇḍanātha who served under Harihar II (Śake 1321). So we can assign Paṇḍitācārya sometime between A. D. 1400–1758.

iii) The two Śravaṇa Beḷagoḷa inscriptions noted above, namely, Nos. 254 (105) of 1398 and 258 (108) of 1432 A. D., give us some details about our author. Abhinava Paṇḍitācārya caused to be made an epitaph in honour of his departed Guru in 1398; and he is being addressed as Paṇḍitendra Yogirāja by his pupil Śruta-

1) श्रीमद्-बेळगुळ-विन्ध्याद्रिप्रोल्लसद्दोर्बलीशिनः ।
श्रीपादाम्बुजमूलस्थः पण्डिताचार्ययोगिराट् ॥
तन्मुनीन्द्रमतिप्रौढप्रकटीकरणोत्सुकः ।
तद्व्याख्यां प्रार्थितश्चक्रे निजसुन्दरसूनुना ॥

2) Vide thc English preface to the edition noted above.

3) See the footnote No. 7 above.

For Private And Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

muni who took Sallekhanā in 1432 A. D. So we have here two dates, A. D. 1398 and 1432 in the career or Paṇḍitācārya.

iv) Then this GV was written for Devarāja of the Gāṅgeya family. In this context we may study Śravaṇa Beḷgoḷa inscriptions Nos. 337–41 which mention Śrīmad-Abhinava-Cārukīrti-Paṇḍitācārya of the Mūlasaṃgha, Deśīya-gaṇa, Pustaka-gaccha and Kundakundānvaya. Some time the name is shortened as Śrīmat Paṇḍitācārya or Śrīmatu Paṇḍita-devaru. No. 337 refers to his lay disciples Bhīmādevī who was the queen of Devarāya-mahārāya who seems to be the same as Devarāja at whose request the GV was composed. According to R. Narasimhachar (E. C., II, Intro. p. 29) this Devarāya is most probably the Vijayanagar king Deva-Rāya I (1406-16), and the period of this epigraph may be about 1410. The GV calls Devarāja as Rājaputra; and if this is to be taken in its strict meaning, the composition of GV might be put by about *c.* 1400 A. D. and the commentary of the Pārśvābhyudaya might have been composed near about 1432 A. D. when the epigraph already calls our author Yogirāja.

5. The GV : Its Contents Summarised

The contents of the Gītavītarāga may be presented, in short, here :

i. The author seeks shelter of Vṛṣabha, the first Tīrthakara, who shines with omniscient knowlege, whose instructions are an elixir and who has crossed the ocean of Saṁsāra. In his earlier births, he was 1 King Jayavarman, 2 Mahābala Vidyādhara, 3 Lalitāṅgadeva, 4 Vajrajaṅgha, 5 Ārya, 6 Śrīdhara, 7 Suvidhi, 8 Vajra-

For Private And Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

nābhi, 9 Lord of Sarvārthasiddhi, and, at last, he was born as 10 Vṛṣabha, the son of Nābhirāja of Sāketa, and came to be endowed with infinite vision, knowledge, power and happiness (*ananta-catuṣṭaya*) (1-3).

When Mahābala was ruling, assisted by his four ministers (Svayaṃbuddha, Mahāmati, Saṃbhinnamati and Śatamati), at Alakā, the minister Svayaṃbuddha enlightened him that his royal status, wealth, paraphernalia, pleasures etc. were all the fruits of his having practised Dharma (4, *1-8). Svayaṃbuddha triumphantly refuted, through cogent arguments, the Ekānta, Śūnya and other views held by other ministers. Thus he achieved his object of correctly enlightening the king; and thereafter, proceeded to pay respects to the shrines of Jinas on the mount Meru (5-6).

ii. Svayaṃbuddha learnt there, from a great saint, how his master (i. e., king Mahābala) had incurred a Nidāna, or remunerative hankering, in his earlier birth; how he would one day be the first Tīrthakara; and how his duration of life was short now. He returned to the metropolis and attended on the king, who was plunged in pleasures like a god, with a view to instructing him on the path of religion. He informed the king (as advised by the great saint that he (the king) had a dream earlier night in which he was thrown in mud by his wicked ministers but was put on a jewelled seat by himself (Svayaṃbuddha) : this enabled the king to see the light of religion within the short span of his remaining life (1-4). He appealed to the king (4, *1-8) to give up his possessions, relinquish all pleasures, eschew sinful

For Private And Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

thoughts, and direct his mind towards Liberation. Impressed by Svayaṃbuddha's words, the king abdicated in favour of his son, practised Saṁlekhanā (voluntary submission to death) and was born as god Lalitāṅga (5).

iii. Lalitāṅga visited many charming places and enjoyed pleasures in the company of his beloveds under most exhilerating environments (1, *1-8). The divine couple, Lalitāṅga and Svayaṃprabhā, enjoyed pleasures to their hearts' content; and they were reborn in the Pūrvavideha territory (2).

iv. Lalitāṅga was born as king Vajrajaṅgha in Puṣkalāvatī in the town of Kumudakheṭa and Svayaṁprabhā as princess Śrīmatī there in the town of Puṇḍarīkiṇī (1). While sleeping on the terrace during one moonlit night, Śrīmatī fell in swoon hearing the divine drum which reminded her of Lalitāṅga (in the earlier life). After regaining consciousness, she lavishly described the personality of Lalitāṅga who was physically attractive, charmingly decked and captivatingly fine (2, *1-8). In her separation, even pleasant environments became painful (3). She urged her companion Paṇḍitā to enable her to meet him whose portrait she would give to her (4).

v. Paṇḍitā assured Śrīmatī that she would soon find out her beloved like the sharp intelligence of a gifted poet spotting *śleṣa*. With her heart set on the mission of her friend, she reached, with that portrait, the prosperous town of Utpalakheṭa (=Kumudakheṭa) and entered the temple of Jina there. Prince Vajrajaṅgha noticed that portrait, was reminded of the earlier birth and wondered over the significance of it (1-3): who is it that has

For Private And Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

painted here the associations and environments of the Śrīprabha-vimāna ? (*1-8). Paṇḍitā explains that it was princess Śrīmatī, your beloved of the earlier life (4).

vi. Paṇḍitā requested Vajrajaṅgha to meet Śrīmatī and relieve her from the pangs of separation. She went on describing the physical charms and captivating graces of Śrīmatī, and appealed to him to rise to the occasion (1, *1-8, 2).

vii. While Vajrajaṅgha stood in the temple mentally perturbed and as if come down from the sky, Paṇḍitā spoke to him in conventional poetic expressions how Śrīmatī was suffering in separation and spending all her time, with her heart set on him (1, *1-8). He was pleased to hear all this : in exchange for the portrait brought by Paṇḍitā, he gave his own portrait which she carried to Srīmatī. Srīmatī was thrilled with joy, and highly complimented Paṇḍitā on her skill aud achievement. In due course, the parents brought about the wedding of Vajrajaṅgha and Śrīmatī who proved a worthy and lovely couple (2-5). They sported happily during all the seasons and made their wedded life quite fruitful. One night, during winter, the windows of their bed room were closed; and they were suffocated to death by the smoke of incense burnt there. Due to their merit of *annadāna* to a Monk, they were subsequently born in the Bhogabhūmi (6-7).

viii. They were born as a couple in the Kurukṣetra, to the North of Meru, where they enjoyed all the facilities and comforts afforded by the wish-fulfilling trees (Kalpavṛkṣas). That Ārya had all the luxuries of Indra. One

For Private And Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

day he welcomed two Cāraṇa saints, Prītiṃkara and Priyadeva, alighting from the sky (1, *1-8, 2-3).

ix. Ārya was full of fraternal feelings for the Cāraṇa saints; and he enquired of them the reason for it. It was explained to him that Prītiṃkara was, in an earlier birth, the minister Svayaṃbuddha, while he was king Mahābala; and that he came now to instruct him in the path of religion. Ārya praised to his beloveds the virtues of saints like Prītiṃkara which generate indifference to the world, heighten reverence for religion and lead one to the bliss of Liberation (1-2, *1-8). He added further that, as king Mahābala, he was enlightened in the past; and now he is being served with the nectar of religion by the great Teacher who is a veritable mine of obliging virtues. Thus, feeling all the while indebted to the Teacher and meditating on piety, he was born, at the end of his career, as god Śrīdhara in heaven (4-6).

x. In the Īśānakalpa, in the Śrīprabhavimāna, Śrīdhara woke up, as if from sleep. Immediately the attendant-gods reminded him of his assignments in heaven, incidentally dilating on his routine of bath, worship, diversions etc. (I, *1-8). At the end of his career. he was reborn as Suvidhi, a son to Sudṛṣti and Saundaryanandā, in the town of Susīmā in the Mahāvatsa territory of Pūrvavideha (2-3).

xi. Suvidhi was a fine and merited Kṣatriya. Once, in the company of his maternal uncle Abhayaghoṣa, he paid respects, to his joy, to the Tīrthakara Vimalavāhana. Following Abhayaghoṣa, he accepted renunciation and instructed his son Keśava on the duties of a ruler

For Private And Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

(1, *1-8). Prince Keśava abhorred royalty like poison and wanted to follow the example of his father. Knowing this, Suvidhi continued to stay in the family life (having recollected that Keśava was his beloved Śrīmatī of the earlier life). Observing fully the duties of a Śrāvaka, he renounced worldly ties and was born as Acyutendra after Samādhimaraṇa (2-5).

xii. As Acyutendra, he shone beautiful with physical charms and ornaments (1, *1-8). He enjoyed the usual pleasures available there, and was, in due course, reborn as Vajranābhi (2-5).

xiii. In the metropolis Puṇḍarīkiṇī, prince Vajranābhi (the son of Vajrasena and Śrīkāntā), so known significantly, had a loving beloved of lovely form, charming graces and religious inclination (1, * 1-8). He was equally full of virtues. As a result of his past Puṇya, he was a veritable god on earth. Understanding the nature of Saṁsāra, he accepted renunciation, giving the kingdom to his son. He observed five great vows *(pañcamahāvrata)*, meditated on the sixteen topics *(ṣodaśabhāvanā)* conducive to the birth of Tīrthakara, and, after relinquishing the body, was born in the Sarvārthasiddhi (2-5).

xiv. As Ahamindra there, he enjoyed manifold glories and comforts (1, *1-8). He had a highly pious temper; he wore a garland round his neck; and he had unwinking eyes. He enjoyed happiness without any attachment. He had a pure physique and spotless character. At the end of his career, his soul came to the earth to be born as a Tīrthakara (2-4).

For Private And Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

xv. In the beautiful town Sāketa, situated in the territory of Kośala, Vṛṣabha was born as the son of Nābhirāja and Marudevī (I-3). Marudevī was quiet in temper and respected by all: her physical form was matchless and her character pure (4, *1-8, 5 6).

xvi. To herald the birth of a Tīrthakara, Kubera showered jewels on the palace of Nābhirāja for a period of six months (1). One night, in the last quarter, Marudevī saw sixteen dreams, duly described (2. *1-8). She felt happy, wore white garments and shone with bright eyes (3).

xvii. With a view to waking up Marudevī, divine bards sang sweet notes describing the advent of morning and its attendant charms. (1, *1-8). Then she left the bed, finished her morning rituals and approached Nābhirāja. She reported her dreams (duly listed, 3) to him. He interpreted them that she would give birth to a Tīrthakara. She heard him with great satisfaction (2-5).

xviii. Marudevī (who was carrying now) was respectfully looked after and comforted by Śrī, Hrī etc. Her movements became slow. On the due day, Vṛṣabha was born; and there were spontaneous musical notes everywhere to celebrate the occasion (1-3). As the Tīrthakara was born, Devendra's seat shook; and Indra arranged for the justborn child a solemn birth-bath on the mount Meru in an elaborately divine manner (4, *1-8). The child was an embodiment of all that is glorious and noble; its body had a divine constitution; and it possessed many a virtue.

xix. Vṛṣabha grew as a prince in the company of

For Private And Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

divine playmates. He soon developed a fine physique, wore costly ornaments, and was endowed with noble qualities (1, *1-8, 2-4).

xx. He had two beautiful queens, Yaśasvatī and Sunandā. One day he was seated on the Lion-throne in the assembly, attended by his sons, named, Bharata and others. To strike the note of renunciation, Devendra sent the nymph Nīlāñjanā who was highly proficient in dancing. But her life was short. Even while she was dancing, she disappeared like a flash of lightening; this led Vṛṣabha to recollect, through his clairvoyant knowledge, how worldly things and relatives are *anitya*, momentary and fleeting (1-4, *1-8). Realizing that Saṁsāra is attended with all sorts of sorrows, he abstained from the enjoyment of pleasures (5). Worldly pleasures end in pain : it is sheer ignorance to run after them with infatuation (6). Gods encouraged him in his thoughts of renunciation (7-8), honoured him, and confirmed him in his religious practices. Vṛṣabha renounced the world and solemnly accepted the Nirgrantha form of *dīkṣā* (9-12).

xxi He practised exemplary meditation, fasting for six months. He created thereby an atmosphere of peace, friendship and kindliness round about him, in the forest. To break his fast, he received food from Śreyānkumāra once in his tour. He bacame triumphant in his meditation in a park near Purimatāla (1-2, *1-8, 3-4).

xxii. He developed Kevala-Jñāna or omniscience. Kubera constructed for him the Samavasaraṇa (a Divine Hall for preaching), in which all the living beings gathered together to hear him. Indras and others came there

For Private And Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

and offered solemn prayers to him (1-4). The Samavasaraṇa had its attractions, designs, decorations and apartments: there was a golden pedestal and the pavement was of crystal (*1-8,4-6).

xxiii. That Samavasaraṇa possessed Mānastambhas, banners and wish-giving trees. It had twelve sectors. In it there were lakes, bowers and rivulets; divine songs were being recited there (1-2). It was decorated in various ways, and was a charming place in every respect (*1-8). Its golden ground was being showered upon with flowers by the gods. Its glory surp-ssed even that of Mahāmeru (3-5).

xxiv. The spot of Gandhakuṭī was scented all sweet with the natural fragrance of Vṛṣabha's body and of flowers showered and of incense burnt there. The lord shone bright, in the centre of the Samavasaraṇa, on a jewelled lotus-seat without his feet touching its petals (1-3). The Gandhakuṭī occupied by him was lovely: it possessed various attractions and other Prātihāryas. All the dignitaries who were gathered to gether there were offering prayers to him (*1-8, 4-8).

xxv. The Samavasaraṇa presided over by Vṛṣabha was a place for the pacification of the Karmas of Bhavyas. Devendra offered prayers to him specifying his specialities and super natural influences. Vṛṣabha attained Liberation on the mount Kailāsa and became Siddha endowed with all his great religious characteristics (1-12).

6. The GV : Its Source

The theme of GV is the career of Vṛṣabha beginning with his birth as Jayavarman and ending with his

For Private And Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

Nirvāṇa. Naturally the source for this topic is the Ādipurāṇa[1] of Jinasena (*c.* middle of the 9th century A. D.) whom Paṇḍitācārya mainly follows for the various events. One can compare the details of each Prabandha with certain sections in the Ādipurāṇa. The descriptions generally included in the Aṣṭakas are not found necessarily in the same sequence, but can be spotted in some other contexts of the Ādipurāṇa. In some places common words and expressions can be easily detected. In fine, as far as I have seen, Paṇḍitācārya has not gone beyond the Ādipurāṇa for his contents.

How the Sections from the GV correspond to the various contexts in the Ādipurāṇa of Jinasena can be seen from the following table :

Gītavītarāga	Ādipurāṇa
i	5. 14-26, 27 f.; also 156, 161.
ii	5. 196; also 209, 213 f., 228, 253.
iii	5. 259 f., 291-2, 289.
iv	6. 26 f., 89-90, 124 f., 163 f., 170 f.
v	6. 173, 179; 7. 116 f., 124 f., 141.
vi	7. 141 f.
vii	7. 154 f., 159 f., 200-1 f.; 8.19 f.; 9. 1 f., 21 f.
viii	9. 34 f., 94 f.

1) Ed. Bhāratīya Jñānapīṭha, 2nd ed., Parts I-II, Varanasi 19 ,3-65.

For Private And Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

ix	9. 103, 105, 160 f., 172 f., 179 f., 185.
x	9. 94-5; 10. 121-2.
xi	10. 123, 154, 158, 161f., 170.
xii	10. 170, 176f., 205f.
xiii	11. 8f., 49f., 60f., 78, 94, 112.
ivx	11. 113f., 125,143, 147f.,154.
xv	12. 8, 10-11, 12f., also 79.
xvi	12. 84f., 103f., 144f.
xvii	12. 121f., 146, 153, 148f., 155, 162-3.
xviii	12. 164; 13. 1-2, 13, 83f., 15.2f.
xix	15. 4f.
xx	15. 70; 17. 2, 6.8, 11f., 18f., 44f. 47f., 67, 70, 93f., 181, 201.
xxi	18. 6, 2 (cf. 2. 10 f.), 20, 88, 267.
xxii	22. 11 f., 76 f.
xxiii	22. 76 f.
xxiv	Also 9. 21; 23. 25, 29, 31 f. 116 f.
xxv	105 109.

For the descriptions of Prātihārya, Atiśaya, Ṣoḍaśa-kāraṇas, etc., one has to consult different contexts in the Ādipurāṇa, because they are discussed more than once in various places.

For Private And Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

7. The GV : Its Model

For the metrical and poetic format Paṇḍitācārya is obviously indebted to the Gīta-Govinda (GG)[1] of Jayadeva (12th century A. D.) which has inspired many subsequent poets to follow his unique model.[2] Paṇḍitācārya is closely following Jayadeva. The title GV is just like GG. The GG has 24 Prabandhas, so also the GV; the 25th, however, in the latter, looks like an appendage without the Aṣṭaka but adding a Prayer and some biographical details about the author.[3] Somehow the Sarga division (which has some Vṛttas, some Prabandhas and again some Vṛttas) of Jayadeva is not found in the GV. The pattern of Prabandha system is almost alike in both : to begin with, there are some verses in Akṣara Vṛttas; then comes an Aṣṭapadī, of necessarily eight verses only (Aṣṭaka) in GV but sometimes (at least in two Prabandhas in the first Sarga) having more than eight verses in GG; and then a few more Vṛttas, to conclude the Prabandha. In the GG the Vṛtta and recitative come alternatively. The GG gives both Rāga and Tāḷa for the Aṣṭapadī, but GV mentions only Rāga. In both the

---

1) Ed Venkateshwar Press, Bombay 1889; N. S. Press, 9th ed. Bombay 1949. A. B. Keith : A History of Sanskrit Literature, pp. 190f.

2) M. Krishnamachariar : History of Classical Sanskrit Literature, pp. 343f., Madras 1937. It is observed here that the cantos of GG correspond to the Kāṇḍas of the Bhāgavata and the Aṣṭapadīs to the 24 alphabets of Gāyatrī.

1) Paṇḍitācārya does not mention his name, as Jayadeva has done at the end of Aṣṭapadī.

For Private And Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

works, these song-units *(mātrā-vṛtta ?)* very often show units of four mātrās (with rhyme at the end of lines as in Apabhraṁśa) in the first two lines, but the metrical analysis of the Dhruvapada presents some difficulties : more so in the GV the text of which shows much irregularity. The Prabandhas are 24 in both, the same being the number of Aṣṭapadīs or Aṣṭakas. Besides them, the number of verses is 92 in GG and 140 in GV in different Vṛttas. Paṇḍitācārya follows in his songs more or less the patterns of Jayadeva but their placement is not in the same sequence in the 24 Prabandhas. Sometimes, in some lines, words, expressions and ring are identical. So Paṇḍitācārya draws his contents from Jinasena's grand epic and adopts the metrical and poetic format from Jayadeva's artistic poem.

Jayadeva did strike a note of originality in Sanskrit Kāvya poetry by the form of his GG. He has a *sarga-bandha*, but his poem contains rhyming and sonorously ringing songs which could be sung to a wider audience with catching melody and beat and with a rhyming chorus repeated. And such a form, with Kṛṣṇa and Rādhā as hero and heroine, was bound to be popular and highly appealing. Mixing of Vṛttas and recitative songs, which eliminates monotony, reminds us of Ghattā coming at the close of Kaḍavakas in Apabhraṁśa. Kṛṣṇa is Govinda, rightly a Prākrit form of Gopī + Indra rather than of Gopa + Indra; and this suits the atmosphere which Jayadeva has developed in his poem. Loving maidens flocking to Kṛṣṇa and embracing him affords ample context for the favourite sentiment of Śṛṅgāra. There

For Private And Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

are occasions for its depiction in privation. It is Rādhā and Kṛṣṇa that are made to stand before us in all their moods, and in different contexts, seasonal settings and passional environments. Jayadeva is a devotee of Viṣṇu whose charms in the incarnation of Kṛṣṇa are presented by him in lovely grace, often with amorous touch, giving full scope to his poetic and musical potentialities.

Paṇḍitācārya presents a different picture. His hero is a Tīrthakara, Vṛṣabha-Jina, who is a Vītarāga, i. e., one who is completely free from passions like *rāga*, attachment etc. His theme is not confined to one birth but runs over ten births, partly on the earth (sometimes among Vidyādharas) and partly in heaven. This selection of ten births only may correspond to the ten Avatāras alluded to by Jayadeva at the beginning of his poem. The spirit of renunciation is writ large on the theme of Paṇḍitācārya, but after all he must make his poem engrossing and entertaining. So he introduces contexts of *śṛṅgāra* in superhuman births. The pleasure movements of Lalitāṅga in the company of his beloveds in the park (iii) and the description of the beauty (a bit conventional) of Śrīmatī (vii, in separation) afford amorously entertaining contexts. The descriptions of two portraits give ample opportunity to the author to express some of his poetic ideas (v-vii). Paṇḍitācārya has for the background of his theme a good deal of Jaina mythology and a pretty large number of concepts common in Jainism, viz , rebirth. efficacy of Karman, *jāti-smaraṇa*, conventional life in heavens, renunciation, Bhoga-bhūmī, Kalpa-vṛkṣas, sixteen dreams, the causes that lead the soul to

For Private And Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

the birth of a Tīrthakara, the atmosphere and details of the Samavasaraṇa, the *atiśayas*, *prātihāryas*, etc. These ideas may appear a bit uncommon to a general reader; and this aspect of GV makes the poem somewhat difficult for understanding.

8. Metres in the GV

The metrical pattern and the various Vṛttas used in the Gīta-Vītarāga will be clear from the following details .

GV i : 1-4 Śārdūla., Aṣṭaka *1-8, 5 Indra., 6 Mālinī. ii : 1 Śārdūla., 2 Upajāti, 3 Mālinī, 4 Indra., Aṣṭaka *1-8, 5 Mālinī iii : 1 Śārdūla., Aṣṭaka *1-8, 2 Upajāti. iv : 1 Sragdharā, 2 Mālinī, *1-8 Aṣṭaka, 3 Śārdūla, 4 Mālinī. v : 1 Mālinī. 2-3 Upajāti, *1-8 Aṣṭaka, 4 Upajāti. vi : 1 Mālinī, *1-8 Aṣṭaka, 2 Śārdūla. vii : 1 Indra, *1-8 Aṣṭaka, 2 Mālinī, 3-4 Sārdūla, 5 Upajāti, 6 Śārdūla, 7 Mālinī. viii : 1 Śārdūla., *1-8 Aṣṭaka, 2 Upajāti, 3 Vasanta. ix : 1 Mālinī, 2 Sārdūla., 3 Indra., *1-8 Aṣṭaka, 4-5 Upendra., 6 Mālinī. x : 1 Upajāti, *1-8 Aṣṭaka, 2 Indra., 3 Upajāti. xi : 1 Mālinī, 2 Śārdūla., *1-8 Aṣṭaka, 3-4 Upajāti, 5 Vasanta. xii : 1 Mālinī, 2 Upajāti, *1-8 Aṣṭaka, 3 Vasanta, 4 Mālinī, 5 Indra. xiii : 1-2 Upajāti, *1-8 Aṣṭaka, 3 Mālinī, 4 Upajāti, 5 Mālinī, 6 Śārdūla. xiv : 1 Upajāti, *1-8 Aṣṭaka, 2 Indra., 3 Mālinī, 4 India. xv : 1-3 Upajāti, 4 Mālinī, *1-8 Aṣṭaka, 5-6 Upajāti. xvi : 1-3 Indravajrā (The Kannaḍa printed text is wanting in Nos. 2-3). 4 Upajāti, *1-8 Aṣṭaka, 5 Upajāti. xvii : Upendra., *1-8 Aṣṭaka, 2 Upajāti, 3 Mālinī, 4 Upajāti, 5 Mālinī. xviii : 1-2 Upajāti, 3 Indra., 4 Upajāti, *1-8

For Private And Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

Aṣṭaka, 5 Śārdūla, 6 Upajāti. xix : 1 Upajāti, 2 Mālinī, *1-8 Aṣṭaka, 3 Śārdūla. 4 Mālinī. xx : 1 Indra., 2 Upajāti, 3 Mālinī., 4 Upajāti, *1-8 Aṣṭaka, 5 Mālinī, 6 Śārdūla., 7-10 Upajāti, 11 Śārdūla, 12 Indra. xxi : 1-2 Upajāti (some Mss. have only one here), *1-8 Aṣṭaka, 3 Upajāti, 4 Mālinī. xxii : 1-2 Upajāti, 3 Mālinī, 4 Upajāti, *1-8 Aṣṭaka, 5 Sragdharā, 6 Indra. xxiii : 1 Śārdūla., 2 Upendra., *1-3 Aṣṭaka, 3-4 Upajāti, 5 Mālinī. xxiv : 1-3 Upajāti, * 1-8 Aṣṭaka, 4 Sragdharā, 5 Indra. xxv : 1-5 Upajāti, 6 Indra., 7 Upajāti, 8 Upendra, 9 Vaṃśastha, 10-11 Upajāti, 12 Sragdharā, 13 Indra., 14 Āryāgīti, 15 Sragdharā.

The frequency of the Vṛttas may be shown as below :

Āryāgīti : (1) : xxv. 14

Indravajrā (18) : i.5; ii.4; vii.1; ix.3; x.2; xii.5; xiv.2,4; xvi.1-3; xviii.3; xx.1, 12: xxii.6; xxiv.5; xxv.6, 13.

Mālinī : (26) : i.6; ii 3,5; iv.2,4; v.1; vi.1; vii.2,7; ix 1,6; xi,1; xii.1,4; xiii.3,5; ivx.3; xv.4; xvii.3,5; xix.2, 4; xx 3,5; xxi.4; xxii.3; xxiii.5.

Śārdūlavikrīḍitam : (20) : i.1-4; ii.1; iii.1; iv,3; vi.2; vii.3-4,6; viii.1; ix.2; xi.2; xiii.6; xviii.5; xix.3; xx.6, 11; xxiii.1.

Sragdharā : (5) : iv.1; xxii.5; xxiv.4; xxv.12,15.

Upajāti : (55) : ii.2; iii.2; v.2-4; vii.5; viii.2; x.1, 3; xi.3-4; xii.2,4; xiii,1-2,4; xiv.1; xv.1-3,5-6; xvi.4,5; xvii.2,4; xviii.1-2,4,6; xix.1; xx.2,4,7-10; xxi.1-2,3; xxi. 1-2,3; xxii. 1-2,4; xxiii. 3-4; xxiv. 1-3; xxv.1-5,7, 10-11.

For Private And Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

Upendravajrā : (5) : ix.4-5; xvii.-1; xxiii.2; xxv.8

Vaṁśastha; (1) : xxv.9.

Vasantatilaka : (3) : viii.3; xi.5: xii.3.

This clearly shows that the author's favourite pattern is the Upajāti. Some times he combines Vaṁśastha with Indravajrā (xx.7). Next come Mālinī, Śārdūlavikrīḍita, Indravajrā, Sragdharā and Upendravajrā, Vasantatilaka, and Āryāgīti.

Experts tell me that the Aṣṭakas can be tuned to different Rāgas and Tāḷas, about which this editor is quite ignorant. Dr. Nemichandra, Arrah, has added an exhaustive note (in Sanskrit) on the GV in his Saṃskṛtagīti-kāvyānucintanam (Chowkhamba Vidyabhavana, Varanasi 1970). After adding a few words about the author and his age, the contents of the poem are indicated. Some of the scenes are pointed out as strikingly poetic; and the different Alaṃkāras used by the author are discussed often indicating their contexts. The Rāgas used in the Aṣṭapadīs are set forth with their musical patterns, suited for different situations : this is a significant contribution to the study of this poem (which is being published here in Nāgarī characters) with a view to attracting a wider circle of readers (pp.126-40). Incidentally the items of cultural interest (such as the family life, food, clothes, conveyances, cultivation of arts etc.) are covered at the close of the book (pp.224-28). Dr. Nemichandra informs me that a friend of his is adapting these Aṣṭakas to different Rāgas : one can await the results. In the meanwhile, these Aṣṭakas can be analvsed metri-

For Private And Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

cally like Jayadeva's songs as is so eminently done by P. G. Gopalkrishna Aiyar in his paper 'The Gīta-Govinda– A Prosodic Study' published in the Journal of Oriental Research, pp.350-365, Madras 1928. In this study one can equally appreciate the literary and stylistic graces and embellishments used by Paṇḍitācārya.

9. Paṇḍitācārya's Style etc.

Paṇḍitācārya has a good command over Sanskrit vocabulary, Jaina *paribhāṣā* and metrical variety. His opening Maṅgala is quite dignified and is much popular in the retualistic recitations in Jaina temples, in Karnataka. It runs thus, and has a compact expression :

विद्याव्याप्तसमस्तवस्तुविसरो विश्वैर्गुणैर्भासुरो
दिव्यश्रव्यवचःप्रतुष्टनृसुरः सद्ध्यानरत्नाकरः ।
यः संसारविषाब्धिपारसुतरो निर्वाणसौख्यादरः
स श्रीमान् वृषभेश्वरो जिनवरो भक्त्यादरान् पातु नः ॥

His story continues irrespective of the conclusion of a Prabandha. Further, the author has before him the excellent models of Jinasena and Jayadeva from whom he easily inherits ideas and expressions. Paṇḍitā is a skilful companion. She assures Śrīmatī with nice similes that she would do her best to see that she meets Vajrajaṅgha (v. 1) :

सुकविविमलबुद्धिः श्लिष्टमर्थं वृणोति
सुनयविहितराज्यं श्रीरवाप्नोति यद्वत् ।
नलिनसुभगनेत्रे मेलयिष्यामि तद्वत्
पतिमिह तव कन्ये मा कृथास्त्वं विषादम् ॥

For Private And Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

This reminds us of Jinasena's verse (VI. 175) which runs thus :

कवेर्धीरिव सुश्लिष्टमर्थं ते मृगये पतिम् ।
सखि लक्ष्मीरिवोद्योगशालिनं पुरुषं परम् ॥

Śrīmatī's description of her state of separation is put thus by Paṇḍitācārya (iv. 3) :

इन्दुर्घर्मकरायते प्रियतमे वायुश्च ह्रीरायते
लेपोऽपि ज्वलनायते कुसुमसन्मालाहिजालायते ।
आवासो गहनायते स्मरवशाद्देहोऽपि कारायते
हा कष्टं पतिविप्रयोगसमयः संवर्तवेलायते ॥

This is suitably moulded on the following verse of Jayadeva (iv. 8, 10) :

आवासो विपिनायते प्रियसखीमालापि जालायते
तापोऽपि श्वसितेन दावदहनज्वालाकलापायते ।
सापि त्वद्विरहेण हन्त हरिणीरूपायते हा कथं
कन्दर्पोऽपि यमायते विरचयञ्शार्दूलविक्रीडितम् ॥

In the recitative Aṣṭakas, Paṇḍitācārya often echoes Jayadeva, though he develops his turns of expression to suit his context. Paṇḍitācārya's song (ii. 4. *2),

घनमणिमण्डलमण्डनं सुखखण्डनम्
जनपदनिजजनरञ्जनं त्यज मम देव नृप ।
राजाधिप त्यज त्यज ॥

may be compared with Jayadeva's (I. l. 2) :

दिनमणिमण्डलमण्डन भवखण्डन ए ।
मुनिजनमानसहंस जय जय देव हरे ॥

For Private And Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

The following passage from the GV expresses Vajrajaṅgha's thoughts on seeing the portrait sent to him by Śrīmatī (v. 3. *1-8). It is a good specimen of Paṇḍitācārya's Aṣṭakas, and it is reproduced here for immediate reference :

श्रीप्रभनामविमानसुभास्वरदेशविभागविलासं
दीप्रकनीलपिनद्धमदङ्गणमेदुरभूमिविभासम् ।
ब्रूहि व्यलिखदिह का हि विकासं
स्मरति मनो मम विहितविरासम् ॥ ध्रुवपदम् ॥१॥

श्रीप्रभपतिनिकटस्थमनोहरनारीरूपमुदारं
सुप्रभकिसलयकल्पमहीरुहवीथीनिवहविहारम् ॥ध्रु० ॥२॥

सरसिजकुवलयकुसुमविराजितकेलिसरोवरतीरं
मरकतमणिचयविरचितरुचिमयदोलागेहसुवारम् ॥ ध्रु० ॥३॥

मण्डपपल्लवतोरणमण्डलशोभितकृतिगिरिजालं
खण्डितवनिताकृतककलहभावमण्डितविमुखविशालम् ॥ ध्रु० ॥४॥

सुरगिरितटमणिरुचिगणयवनिकाव्यवहितदम्पतिरूपं
सरसजनितकोपयुवतिचरणहतिगिरितटगुल्मकलापम् ॥ ध्रु० ॥५॥

मामभिरञ्जितुमानतमस्तकराजितवनितालीलं
कोमलतरचरणौ मम नन्दितुमानमदबलाखेलम् ॥ ध्रु० ॥६॥

अच्युतकल्पसुरेन्द्रकृतादरलब्धसन्मानविस्तारं
अर्चितमेरुनगादिजिनगृहवन्दनगमनविचारम् ॥ ध्रु० ॥७॥

उरसि मम विहितचरणसुलाञ्छनविरहितसकलविनोदं
चरणसरोजे नतमकुटं मां त्यक्त्वा सरससुमोहम् ॥ ध्रु० ॥८॥

The text presents difficulties for interpretation here and there, especially in the Aṣṭakas. Had there been

For Private And Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

available any Sanskrit commentary, the task of constituting the text and interpreting it satisfactorily would have been easier. Any way, here is an earnest attempt to present the text as satisfactorily as possible in the light of the material used.[1]

1) This Intoduction is based on an earlier paper of mine : The Gītavītarāga of Paṇḍitācārya published in the Journal of the Shivaji University, Kolhapur, Vol I, 1967.

For Private And Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

श्रीवीतरागाय नमः

गीतवीतरागप्रबन्धः

° ° °

[१]

[1]विद्याव्याप्तसमस्तवस्तुविसरो विश्वैर्गुणैर्भासुरो
दिव्यश्रव्यवचःप्रतुष्टनृसुरः सद्ध्यानरत्नाकरः।
यः संसारविषाब्धिपारसुतरो निर्वाणसौख्यादरः
स श्रीमान् वृषभेश्वरो जिनवरो भक्त्यादरान्पातु नः ॥ १

---

१) A opens : श्रीवीतरागाय नमः ॥ श्रीगीतवीतरागप्रबंधो लिख्यते ॥ शुभमस्तु ॥ विद्याव्याप्त etc. B अथ प्रथमप्रबंधः, महाबलसद्धर्मोपदेशः, विद्याव्याप्त etc. H अथ गीतवीतरागलिख्यते । वन्दित्वा etc. विद्याव्याप्त etc. M श्रीः । श्रीमदभिनवचारुकीर्तिमुनये नमः ॥ निर्विघ्नमस्तु । वन्दित्वा etc. विद्याव्याप्त etc. S श्रीवीतरागाय नमः । गीतवीतरागप्रबंधं लिख्यते ॥ श्लोक ॥ विद्याव्याप्त etc. The verse वन्दित्वा श्रीवृषभाधीशं वृषभं वृषभध्वजम् । सद्गीतवीतरागाख्यग्रन्थव्याख्यां प्रचक्ष्महे ॥ really belongs to the commentary as in A; but it is found even in Mss. which do not contain any commentary. For वृषभध्वजम् AH have वृषचक्रपम् ।

For Private And Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

पूर्वस्मिन् जयवर्मनामनृपतिं विद्याधराधीश्वरं
पश्चात्सल्ललिताङ्गदेवममलं श्रीवज्रजङ्घाधिपम् ।
आर्यं श्रीधरनिर्जरं च सुविधिं कल्पान्तदेवेश्वरं
चक्राधीश्वरवज्रनाभिजनपं[२] सर्वार्थसिद्धीश्वरम् ॥ २

साकेताधिपनाभिराजतनयं कल्याणपञ्चाञ्चितं
प्राप्तानन्तचतुष्टयं जिनवरं सौवर्णदेहावहम् ।
सौधर्मादिशतेन्द्रवृन्दविनतश्रीपादपद्मद्वयं
वन्दे ऽहं वृषभेश्वरं गुणनिधिं सद्धर्मचक्राधिपम् ॥ ३

मेरोः पश्चिमगन्धिले जनपदे विद्याधराणां पद-
स्याद्रेरुत्तरदिक्स्थिते सदलकानाम्ना प्रतीते पुरे ।
राजा शस्तमहाबलः सचिवकैर्युक्तश्चतुर्भिः सदा
राजन्तं समुवाच धर्मसुफलं बुद्धः स्वयंपूर्वकः ॥ ४

[३]भरितपयोधितटप्रमितावनिभागं[४]
सरसचरित्रकलत्रसुभोगम्[४] ।
भूमिप तव धर्मफलेन जय धरणीशपते
खेचरभूप जय धरणीशपते ॥ *१ ॥ ध्रुवपदम् ।
क्षितिपतिततिधृतपावनशासनधरणं
जितरिपुबलगजतुरगाशरणम् ।
भूमिप तव धर्मफलेन जय धरणीशपते
खेचरभूप जय धरणीशपते ॥ *२ ॥

---

२) BMS जिनपं, जनपः = नृपः ।

३) A अष्टपदं । देशीरागे; B अष्टक राग-मालवराग; M राग-सौराष्ट्र ॥ आदिताळ ।

४) A भागः, भोगः, B भागं, भोगं; S भागा, भोगा ।

For Private And Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

मरकतपविमणिकीलितभूषणधरणं[५]
सुरुचिरचीनसुवस्त्रसुग्रहणं[६]
भूमिप तव धर्मफलेन जय धरणीशपते
खेचरभूप जय धरणीशपते ॥ *३ ॥

मृगरिपुधृतमणिनिर्मितपीठनिधानं
[७]मृगधरनिभसितच्छत्रपिधानम् ।
भूमिप तव धर्मफलेन जय धरणीशपते
खेचरभूप जय धरणीशपते ॥ *४ ॥

कमलमुखीकरधुतचमरीरुहनिकरं ।
विमलचरित्रसुपुत्रकविसरम्[८] ।
भूमिप तव धर्मफलेन जय धरणीशपते
खेचरभूप जय धरणीशपते ॥ *५ ॥

कनकसुसरसि[९]जरागमणिकोशविशालं
विनयगुणनिकरप्रापणशीलम् ।
भूमिप तव धर्मफलेन जय धरणीशपते
खेचरभूप जय धरणीशपते ॥ *६ ॥

धरणिपकरकमलखड्गजितरिपुजालं
सरसिजनेत्रसुलक्षणमूलम् ।

---

५) B कल्पित for कीलित ।
६) Only H सुग्रहणं, rest संगहणं ।
७) मृगधरः = चन्द्रः ।
८) विसरः = समूहः ।
९) सरसिजम् = पद्मम् ।

For Private And Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

भूमिप तव धर्मफलेन जय धरणीशपते
खेचरभूप जय धरणीशपते ॥ *७ ॥

भुवि धृतसुरपतिलीलापात्र वरिष्ठ
भवसि महाबल पुण्यगरिष्ठ ।
भूमिप तव धर्मफलेन जय धरणीशपते
खेचरभूप जय धरणीशपते ॥ *८ ॥

एकान्तशून्यादिमताधिरूढान्
सोद्दिष्टसद्धर्मनिरासवादान् ।
तान्मन्त्रिपाशान् सुजिगाय वादैः
सद्धेतुभूतैः सचिवाग्रणीः सः ॥ ५

इति निजपतिमोहं वारयित्वा बुधेशः
समगतसचिवानां मानभङ्गं विधाय ।
अभिमतफलसिद्धो मन्दरागेन्द्रराज-
ज्जिनपतिसदनानि प्रार्चितुं संजगाम ॥ ६

इति श्रीमदभिनवचारुकीर्तिपण्डिताचार्यवर्यस्य कृतौ गीतवीतरागे
महाबलस्य सद्धर्मप्रशंसाविवरणो नाम
प्रथमः प्रबन्धः ॥१॥

[२]

वन्दित्वा च जिनालयानुपगतौ योगीश्वरौ पृच्छथ च
प्राग्जन्माश्रितभोगगृद्धिजनितं सर्वं निदानं प्रभोः ।
एष्यज्जन्मनि भारते पुरुजिनेशित्वं सुरेन्द्रार्च्यकं
श्रुत्वात्यल्पकजीवितं च स पुनः प्रत्यागमत्स्वं पुरम् ॥ १

For Private And Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

गत्वा तमभ्येत्य सुरेन्द्रलीलं
महाबलं भोगसुखातिलोलम्[1] ।
उदग्रसौधाग्रगतं सुशीलं
ददर्श मन्त्रिः प्रतिबोधनार्थम् ॥ २

कुमतिसचिववर्गैः कर्दमे पातितं तैः
सुरुचिरमणिपीठे स्थापितं स्वं त्वया वै ।
विगतकिरणदीपं स्वप्नके वीक्ष्य राजा
गतदिनपरयामे[2] वर्तते त्वां विलोकी[3] ॥ ३

मन्दप्रभाभासितदीपदृष्टे-
र्मासावशिष्टायुरभून्नरेन्द्रः ।
श्रीतीर्थदेवो भविता तमेत्य
संबोधयेति व्रतिपो जगाद ॥ ४

[4]श्रितरमणीस्तनमण्डलं नवकुण्डलं
विततललितनवमालाम्[5] ।
त्यज मम देव नृप राजाधिप
त्यज मम देव नृप ॥ *१ ॥ ध्रुवपदम् ।
घनमणिमण्डलमण्डनं सुखखण्डनं
जनपदनिजजनरञ्जनम् ।

---

१) M सुखादिलोलं ।
२) परयामे = चरमयामे ।
३) M विलोके ।
४) AS गूर्ज्जरी रागे; B रागगुज्जरि-अष्टक; M रागभैरवि ॥ ताळ-त्रिवुडे ।
५) B लुलित for ललित ।

For Private And Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

त्यज मम देव नृप राजाधिप
त्यज मम देव नृप ॥ *२ ॥

परिजनपुरजनसेवनं निजपावनं
निरुपमसुखतरुलावनम्[६] ।
त्यज मम देव नृप राजाधिप
त्यज मम देव नृप ॥ *३ ॥

अभिनवयौवनसुन्दरं कफमन्दिरं[७]
इभगतिस्त्रीजनकन्धरम् ।
त्यज मम देव नृप राजाधिप
त्यज मम देव नृप ॥ *४ ॥

अमलनलिनदललोचनां सुखमोचना-
ममितदुरितभवचायनाम्[८] ।
त्यज मम देव नृप राजाधिप
त्यज मम देव नृप ॥ *५ ॥

सुरुचिरशुभवृषनाशनं दुरिताशनं
पुरुकुलमाननिधानम् ।
त्यज मम देव नृप राजाधिप
त्यज मम देव नृप ॥ *६ ॥

समवनिताकृतभूषणं शिवदूषणं
समररिपुविहितरोषणम् ।

---

६) √लू to cut ।
७) कफः = श्लेष्मन् ।
८) चायनाम् = विस्तारकारकाम् ।

For Private And Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

त्यज मम देव नृप राजाधिप
त्यज मम देव नृप ॥ *७॥
तव निकटे सुहिता वयमिति भावय
शिवकुशले मतिमानय ।
त्यज मम देव नृप राजाधिप
त्यज मम देव नृप ॥ *८ ॥
इति निजसचिवोक्तं पथ्यमाध्याय चित्ते
सपदि तनयवर्ये क्षिप्तसाम्राज्यभारः ।
सकलभुवनवन्द्यां प्राप्य सल्लेखनां वै
दिविजपललिताङ्गो ऽजायतैशानकल्पे ॥ ५

इति श्रीमदभिनवचारुकीर्तिपण्डिताचार्यवर्यस्य कृतौ गीत-
वीतरागे महाबलस्य वैराग्योत्पादनो नाम
द्वितीयः प्रबन्धः ॥२॥

[३]

ईशाने निजनन्दने कुलगिरौ मेरौ च वक्षारके
जम्बूशाल्मलिभूरुहाद्युपवने नन्दीश्वरे कुण्डले ।
इष्वाकारगिरौ स्वयम्भुरमणे जायासमेतः सदा
क्रीडार्थं विजहार देवललिताङ्गो गीतगोष्ठ्यादिभिः ॥ १
[1]सुललितचन्दनपल्लवसंगमकोमलकमलसमीरे
[2]अलिकुलविमिलितकोकिलकूजितमेरुनिकुञ्जकुटीरे ।

१) AS वसंतरागे; B राग-वसंत भैरवि; M राग-वसन्त ।
२) BMS° विमलित° ।

For Private And Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

व्यहृरदतिसुरभिभरितवसन्ते[3]
नर्तनसक्तजनेन समं निजविरहिसुरस्य दुरन्ते ॥ *१ ॥
ध्रुवपदम् ।

उन्नतमदनमनोहरविहरवधूजनजनितविलापे[4]
[5]सन्नतमधुकरसुमसमवायनिराकुलबकुलकलापे ।
व्यवहृरदतिसुरभिभरितवसन्ते
नर्तनसक्तजनेन समं निजविरहिसुरस्य दुरन्ते ॥ *२ ॥

द्विरदसमूहसुमृगमदनिभगुणसुषमतमालकमाले
स्मरवशचित्तविभेदनमदननखरसमकिंशुकजाले[6] ।
व्यहृरदतिसुरभिभरितवसन्ते
नर्तनसक्तजनेन समं निजविरहिसुरस्य दुरन्ते ॥ *३ ॥

मनसिजपरिवृढहैमगदानिभचम्पकपुष्पविकासे[7]
विनतेन्दिन्दिरपाटलिविसरकृतातनुतूणविभासे[8] ।
व्यहृरदतिसुरभिभरितवसन्ते
नर्तनसक्तजनेन समं निजविरहिसुरस्य दुरन्ते ॥ *४ ॥

रतिपतिभूपतिचामरततिनिभविदलितकुसुमरसाले
अतिसुरभीकृतदिग्वनितामुखमलयजपङ्क्तिविशाले ।

---

३) S व्यवहृदधति ।
४) M-reading कलापे ।
५) सुमम् = पुष्पम् ।
६) B भेदनमन्मथसखिसम ।
७) हैम-गदा-निभ ।
८) कृत-अतनु-तूण ।

For Private And Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

व्यहरदतिसुरभिभरितवसन्ते
नर्तनसक्तजनेन समं निजविरहिसुरस्य दुरन्ते ॥ *५ ॥

कामिविदारणक्रकचमुखाकृतिकेतकिदन्तुरितान्ते
कोमलकिसलयनिचितसुमञ्जुलभूरुहनिवहसुकान्ते ।
व्यहरदतिसुरभिभरितवसन्ते
नर्तनसक्तजनेन समं निजविरहिसुरस्य दुरन्ते ॥ *६ ॥

सुरभिभरितकुसुमासवलघुसरिदभिनतभृङ्गकदम्बे
सुरसविधृतफलनिकरकलितजम्बूधरणिरुहनिकुरुम्बे[१] ।
व्यहरदतिसुरभिभरितवसन्ते
नर्तनसक्तजनेन समं निजविरहिसुरस्य दुरन्ते ॥ *७ ॥

सुरगिरिनन्दनप्रभृतिमनोहरविलसदुद्यानसंघाते
सुरपरिवृतललिताङ्गसुरो दिविजोत्तमविहरणपूते ।
व्यहरदतिसुरभिभरितवसन्ते
नर्तनसक्तजनेन समं निजविरहिसुरस्य दुरन्ते ॥ *८ ॥

स्वयंप्रभावक्त्रसरोजभृङ्गो
भुञ्जन्यथेष्टं दिविजातभोगान् ।
संत्यज्य देहं सुरदम्पती तौ
बभूवतुः पूर्वविदेहदेशे ॥ २

इति श्रीमदभिनवचारुकीर्तिपण्डिताचार्यवर्यस्य कृतौ गीत-
वीतरागे ललिताङ्गस्य वनविहारवर्णनो नाम
तृतीयः प्रबन्धः ॥३॥

---

१) H धरणीनिकुरुंबे ।

For Private And Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

[४]

वत्यन्ते पुष्कलाख्ये ललितकुमुदसत्खेटसंज्ञे पुरेऽभूद्
भूमीशो वज्रजङ्घो विमलसुचरितः सर्वसौन्दर्यवर्यः ।
जाता तत्रैव कन्या गुणमणिनिकरा पुण्डरीकिण्यभिख्ये
चक्रेशस्यात्मजा सा सुरवरवनिता श्रीमतीति प्रवित्ता[१] ॥ १

शशधरसितसौधे निद्रिता सा निशायां
दिविजपटहरावं श्रूयमाणा शुभाङ्गी ।
अपरिमितगमूर्च्छा ज्ञातपूर्वप्रपञ्चा
ऽयलपदमितदुःखा पण्डिताभिख्ययामा[२] ॥ २

[३]चन्दनलिप्तसुवर्णशरीरसुधौतवसनधरधीरं
मन्दरशिखरनिभामलमणियुतसन्नुतमकुटमुदारम् ।
कथमिह लप्स्ये दिविजवरं
मानिनि मन्मथकेलिपरम् ॥ *१ ॥

इन्दुरविद्वयनिभमणिकुण्डलमण्डितगण्डयुगेशं
[४]चन्दिरदलसमनिटिलविराजितसुन्दरतिलकसुकेशम् ।
कथमिह लप्स्ये दिविजवरं
मानिनि मन्मथकेलिपरम् ॥ *२ ॥

---

१) प्रवित्ता = प्रसिद्धा ।

२) अमा = सह ।

३) A रामक्रियारागे । यतिताळे । B रागकैतारगौळ ।, M रागवसन्त-गुर्जरि; S रावक्रियारागे ।

४) चन्दिर=चन्द्र ।

For Private And Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

शारदशशधरवदखिलह्लादनकारकवदनसुकान्तं
भूरिमनोहरनर्मकथनरसस्यन्दिलपनवरशान्तम् ।
कथमिह लप्स्ये द्विजवरं
मानिनि मन्मथकेलिपरम् ॥ *३ ॥

केलिरणन्मणिगणघृणिरञ्जितहारकदम्बकभानं
बालदिवाकरकाशविभूषणशोभितवत्सधरेनम्[५] ।
कथमिह लप्स्ये द्विजवरं
मानिनि मन्मथकेलिपरम् ॥ *४ ॥

विविधमणिरचितभूषणभूषितकोमलतरभुजदण्डं
सुविशदसदमलसरसगुणनिकरनिधिनिक्षेपकरण्डम् ।
कथमिह लप्स्ये द्विजवरं
मानिनि मन्मथकेलिपरम् ॥ *५ ॥

स्फुरदन्त्यकाञ्चनविरचितरसनाविवलितमध्यशरीरं
वरवज्रसारशिरीषसुकोमलवामजङ्घोरुयुगेरम् ।
कथमिह लप्स्ये द्विजवरं
मानिनि मन्मथकेलिपरम् ॥ *६ ॥

मृदुलसरलतलचलनविलोलितविमलकमलसमपादं
सदमलचेलसदञ्चलचञ्चलमञ्जुलकेलिविनोदम् ।
कथमिह लप्स्ये द्विजवरं
मानिनि मन्मथकेलिपरम् ॥ *७ ॥

योजनपरिमितदिक्सुरभीकृतदेहभृदभिनवकामं
व्याजरहितनवरसभरितामरभोगपयोनिधिसोमम् ।

५) वत्सधर + इनम् ।

For Private And Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

कथमिह लप्स्ये दिविजवरं
मानिनिमन्मथकेलिपरम् ॥ *८ ॥

इन्दुर्घर्मकरायते प्रियतमे वायुश्च हीरायते[६]
लेपो ऽपि[७] ज्वलनायते कुसुमसन्माला ऽहिजालायते[८] ।
आवासो गहनायते स्मरवशाद्देहो ऽपि कारायते
हा कष्टं पतिविप्रयोगसमयः संवर्तवेलायते ॥ ३

इति निजहृदयस्थं सम्यगावेद्य सर्वं
मम पतिललिताङ्गे मेलनं प्रापयेति ।
गतभवचरितार्थं पट्टके संविलिख्य
सकलगुणसमृद्धे प्रार्थये पण्डिते त्वाम् ॥ ४

इति श्रीमदभिनवचारुकीर्तिपण्डिताचार्यवर्यस्य कृतौ गीत-
वीतरागे श्रीमतीजातिस्मरणवर्णनो नाम
चतुर्थः प्रबन्धः ॥४॥

[५]

सुकविविमलबुद्धिः श्लिष्टमर्थं[१] वृणोति
सुनयविहितराज्यं श्रीरवाप्नोति यद्वत् ।
नलिनसुभगनेत्रे मेलयिष्यामि तद्वत्
पतिमिह तव कन्ये मा कृथास्त्वं विषादम् ॥ १

---

६) हीरायते = वज्रायते

७) B गन्धो ऽपि, H दीपो ऽपि for लेपो ऽपि

८) The second parts of lines two and three are interchanged in some MSS.

१) BM शिष्टमर्थं ।

For Private And Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

तयार्पितं पट्टकमादधाना
सखीष्टकार्यानयनात्तचित्ता ।
उत्तुङ्गसौधोत्पलखेटकाख्ये
प्रापन्महापूतजिनालयं सा ॥ २

श्रीवज्रजङ्घो नरनाथपुत्रो
जिनालयं प्राप तु वन्दनार्थम् ।
तत्पट्टकं वीक्ष्य मुमोह पश्चा-
त्तत्पट्टकार्थं समुवोचदित्थम् ॥ ३

[२]श्रीप्रभनामविमानसुभास्वरदेशविभागविलासं
दीप्रकनीलपिनद्धमदङ्गणमेदुरभूमिविभासम् ।
ब्रूहि व्यलिखदिह का हि विकासं
स्मरति मनो मम विहितविरासम्[३] ॥ *१ ॥ ध्रुवपदम्

श्रीप्रभपतिनिकटस्थमनोहरनारीरूपमुदारं
सुप्रभकिसलयकल्पमहीरुहवीथीनिवहविहारम् ।
ब्रूहि व्यलिखदिह का हि विकासं
स्मरति मनो मम विहितविरासम् ॥ *२ ॥

सरसिजकुवलयकुसुमविराजितकेलिसरोवरतीरं
मरकतमणिचयविरचितरुचिमयडोलागेहसुवारम्[४] ।
ब्रूहि व्यलिखदिह का हि विकासं
स्मरति मनो मम विहितविरासम् ॥ *३ ॥

---

२) A धन्वांशि रागे; B राग-शंकराभरण; M राग-मुखरि; S धन्वाश्रि रागे ।
३) विरासं = प्रकाशयुक्तम् ।
४) सुवारं = सुसमूहम् ।

For Private And Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

मण्डपपल्लवतोरणमण्डलशोभितकृतगिरिजालं
खण्डितवनिताकृतककलहभावमण्डितविमुखविशालम् ।
ब्रूहि व्यलिखदिह का हि विकासं
स्मरति मनो मम विहितविरासम् ॥ *४ ॥

सुरगिरितटमणिरुचिगणयवनिकाऽव्यवहितदम्पतिरूपं
सरसजनितकोपयुवतिचरणहतिगिरितटगुल्मकलापम् ।
ब्रूहि व्यलिखदिह का हि विकासं
स्मरति मनो मम विहितविरासम् ॥ *५ ॥

मामभिरञ्जितुमानतमस्तकराजितवनितालीलं[५]
कोमलतरचरणौ मम नन्दितुमानमदबलाखेलम्[६] ।
ब्रूहि व्यलिखदिह का हि विकासं
स्मरति मनो मम विहितविरासम् ॥ *६ ॥

अच्युतकल्पसुरेन्द्रकृतादरलब्धसन्मानविस्तारं
अर्चितमेरुनगादिजिनगृहवन्दनगमनविचारम् ।
ब्रूहि व्यलिखदिह का हि विकासं
स्मरति मनो मम विहितविरासम् ॥ *७ ॥

उरसि मम विहितचरणसुलाञ्छनविरहितसकलविनोदं
चरणसरोजे नतमकुटं मां त्यक्त्वा सरससुमोदम् ।
ब्रूहि व्यलिखदिह का हि विकासं
स्मरति मनो मम विहितविरासम् ॥ *८ ॥

---

५) A लीलां ।
६) AM खेलाम् ।

For Private And Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

श्रीवज्रदन्ताख्यनरेन्द्रपुत्री
त्वयोक्तजन्मान्तरसत्कलत्रम् ।
श्रीमत्यभिख्या गुणरत्नपात्रं
पैतृष्वसेयी लिखितात्र चित्रम् ॥ ४

इति श्रीमदभिनवचारुकीर्तिपण्डिताचार्यवर्यस्य कृतौ गीत-
वीतरागे वज्रजङ्घषट्काथविवरणो नाम
पञ्चमः प्रबन्धः ॥५॥

[६]

गतभवमिलितां तां वज्रदन्तात्मजातां
विरहदहनदग्धां श्रीमतीं प्रौढकान्ताम्[1] ।
त्वदभिगमनलीनालोचनं प्रार्थ्यमानां
सपदि सुभग गत्वा खण्डितां रक्ष भूप ॥ १

[2]सेवितां नवयौवनायतरूपकान्तिचयेन
आवृतां निजदेहभानुविसारणावरणेन ।
धर धर कृतादरमानसेन ॥ *१ ॥

राजितां जितवञ्जुलामलपादपल्लवकेन
भ्राजितां भ्रमरालिसेवितपादपद्मयुगेन ।
धर धर कृतादरमानसेन ॥ *२ ॥

भासितां धृतमारबाणधिजानुयुग्मधरेण
काशितां स्मरहस्तिदन्तनिभोरुरूपवरेण ।
धर धर कृतादरमानसेन ॥ *३ ॥

---

१) B मोहकान्ताम् ।
२) AS माळव गौडरागेः; B राग-कल्याणि; M राग-काम्भोदि ।

For Private And Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

संगतां सिकताचयाभसुमध्यशोभनकेन
अङ्कितां सुशिरीषपुष्पमृदूढबाहुशुभेन ।।
धर धर कृतादरमानसेन ।। *४ ।।

नन्दितां स्मरपूर्णकुम्भपयोधरातिशयेन
सौन्दरां नयनद्वयाञ्चितवक्त्रपद्मसुमेन ।
धर धर कृतादरमानसेन ।। *५ ।।

भूषितां मुखवासनाधृतनासिकाविभवेन[3] ।
योषितां[4] मणिमुत्पलाङ्कितकर्मकान्तिततेन ।
धर धर कृतादरमानसेन ।। *६ ।।

लालितां शशिखण्डसंनिभकान्तिसंनिटिलेन
लोलितामलिनीलकुन्तलग्रन्थिकारचनेन ।
धर धर कृतादरमानसेन ।। *७ ।।

कामिनीं धृतहारनूपुरचारुभूषगणेन
श्रीमतीं सकलाभिरामकसाधुभूरिगुणेन ।
धर धर कृतादरमानसेन ।। *८ ।।

चूताशोकसुमल्लिकाब्जकुमुदव्रातप्रफुल्लप्रसू-
नौघासादिततिग्मसायकचयान्प्राणोपहारोद्यतान् ।
भृङ्गारब्धसुझंकृतान्विषमगान्मारोपय त्वं वृथा
चापे पुष्पमये मनोभव मकां विज्ञाप्यते ऽद्य प्रभो ।। २

इति श्रीमदभिनवचारुकीर्तिपण्डिताचार्यवर्यस्य कृतौ गीत-
वीतरागे वज्रजङ्घस्य श्रीमतीसौरूप्यवर्णनो नाम
षष्ठः प्रबन्धः ।।६।।

---

३) वासना + अधृत ।
४) B मुख for मणि ।

For Private And Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

[७]

तत्रव चैत्यालयपट्टशाला-
मध्यासितं विभ्रममानसं तम् ।
व्योमावतीर्णं त्विव वज्रजङ्घं
सा पण्डितार्पीत्थमुवाच वाणीम् ॥१

कुण्डलिमण्डलमण्डितविषमिव दण्डयतीह समीरं
चण्डयते ऽखण्डमण्डलविधुमिव पिण्डितचन्दनसारम् ।
तव विरहे सा मुग्धा भूमिप[2] तव विरहे सा मुग्धा
भूमिप कामकलम्बदरादिव[3] चिन्तनया त्वयि स्निग्धा ॥*१॥

संततविरचितसुमनशरादिव तव शरणे सुविलोलं
स्वान्तजमर्मणि वर्म तनोति स शरशरजच्छदजालम्[4] ।
तव विरहे सा मुग्धा भूमिप तव विरहे सा मुग्धा
भूमिप कामकलम्बदरादिव चिन्तनया त्वयि स्निग्धा ॥ *२ ॥

अमितसुमनशररचितसुतल्पं लास्यकलाकमनीयं
यममिव तव सुखमनुभवनाय तनोति सुमनशयनीयम् ।
तव विरहे सा मुग्धा भूमिप तव विरहे सा मुग्धा
भूमिप कामकलम्बदरादिव चिन्तनया त्वयि स्निग्धा ॥ *३ ॥

---

१) A गूर्जरे रागे; B राग कावेरी; M राग पंतुवराळि; S अथ गुर्जरि रागे यति ताळे ।
२) AMS भूप for भूमिप ।
३) कलम्बदरात् = बाणभयात् ।
४) शरशरजं = बाणकमलम् ।

For Private And Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

धरति विकम्पितलोचनजलवहमानननलिनमधीरं
सरसिजमिव नलिनी रजनीपिहितहिमनिकरजलधारम् ।
तव विरहे सा मुग्धा भूमिप तव विरहे सा मुग्धा
भूमिप कामकलम्बदरादिव चिन्तनया त्वयि स्निग्धा ॥ *४ ॥

वहति विलसदतिविरहदहनभरश्यामलमुखमविकाशं
तुहिनकिरणमुपरागपिहितमिव क्षणदा[५] विगतविभासम् ।
तव विरहे सा मुग्धा भूमिप तव विरहे सा मुग्धा
भूमिप कामकलम्बदरादिव चिन्तनया त्वयि स्निग्धा ॥ *५ ॥

स्वपति सुकिसलयविरचितशयने मृदुविन्यस्तशरीरा
स्वपति विरहदुःखसहनविशक्तेवाग्निनिविष्टाधीरा[६] ।
तव विरहे सा मुग्धा भूमिप तव विरहे सा मुग्धा
भूमिप कामकलम्बदरादिव चिन्तनया त्वयि स्निग्धा ॥ *६ ॥

अभिमतगीतमणितुमतिसौन्दरपरिवादनीमादाय
नभसि शशिनमभिवीक्ष्य जहासीद्व्रीणामेणभयाय ।
तव विरहे सा मुग्धा भूमिप तव विरहे सा मुग्धा
भूमिप कामकलम्बदरादिव चिन्तनया त्वयि स्निग्धा ॥ *७ ॥

अनुदिनमपि तव पतिता पावनमृदुतरपादसरोजे
मनसिजनिभभवदमलगुणौघं ध्यायति हृदयपयोजे ।
तव विरहे सा मुग्धा भूमिप तव विरहे सा मुग्धा
भूमिप कामकलम्बदरादिव चिन्तनया त्वयि स्निग्धा ॥ *८ ॥

---

५) क्षणदा = रात्रिः ।

६) निविष्टा + अधीरा ।

For Private And Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

इति निजनिपुणोक्त्या वज्रजङ्घं प्रसाद्य
पुनरपि रसयुक्तं पट्टकं तेन दत्तम् ।
अधिकभरितमोदा स्वीकृता सावधाना
लघु निजपुरमित्वा कन्यकायै स्म दत्ते ।। २

तं दृष्ट्वा चिरमाकलय्य पुलकव्याप्ताङ्गयष्टिर्मुदा
तुष्टावेति निजात्मरक्षणपरां तां पण्डितां श्रीमती ।
दुग्धक्षीरकुचप्रवेशनिपुणे स्त्रीरूपसंधारित-
प्रज्ञे कौशलभूमिके मम पतेरन्वेषणे तत्परे ।। ३

षट्खण्डाधिपते मदीयतनयश्रीवज्रजङ्घाय ते
स्वस्रीयाय सुवज्रबाहुरवददेहीति तां श्रीमतीम् ।
तच्छ्रुत्वा निजचेतसि स्थितमिदं पृष्टं त्वया साध्विति
चक्री प्रीणितमानसः सुभगजामात्रे ददौ कन्यकाम् ।। ४

जन्मान्तरप्रेमनिविष्टगात्रौ
सुरूपलावण्यकलापपात्रौ ।
परिस्फुरत्पद्मदलाभनेत्रौ
सुरेजतुः कामनिरेकसूत्रौ [७] ।। ५

वल्लीमण्डपशोभिते कृतगिरौ पद्माकरे कर्हिचि-
च्चूताशोकसुमल्लिकादिकुसुमैराक्रीडने क्रीडितौ ।
सर्वर्तुप्रथितोरुभोगनिचयैस्तृप्तेन्द्रियौ दम्पती
लेभाते तनयान्सुवीर्यविदितानष्टानवत्यामितान् ।। ६ ।।

अधिपिहितगवाक्षे धूपिते शीतकाले
निबिडभरितधूमे वासगेहप्रसुप्ता ।

---

७) निरेक = निःसन्देह (?)

For Private And Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

[८]वलितगलनधूमौ प्रापतुर्मृत्युमेतौ
मुनिपकशिपुदत्त्या प्राप्नुतां भोगभूमिम् ॥ ७

इति श्रीमदभिनवचारुकीर्तिपण्डिताचार्यवर्यस्य कृतौ
गीतवीतरागे श्रीमतीविरहवर्णनो नाम
सप्तमः प्रबन्धः ॥ ७ ॥

[८]

मेरोरुत्तरदिक्स्थिते कुरुवरक्षेत्रे सुभोगाकरे
जायेते स्म हि दम्पती सुरसमौ बालार्कचञ्चत्प्रभौ।
केयूरप्रमुखोद्धभूषणधरौ सुव्यक्तवाग्भूषणौ
पूर्वोपार्जितपुण्यपाकजनितान्भोगानभुङ्क्तां सदा ॥ १

वरमणिविसरणकिरणविशाले[१]
सुररमणीयकवनघनजाले
राजित आर्य राजितो
राजितो विषये वरधीधरः ॥ *१ ॥

सुरुचिरमणिखनिविनिगतमाने
मरकततततिधरदवनिविताने।
राजित आर्य राजितो
राजितो विषये वरधीधरः ॥ *२ ॥

---

८) B विगत for वलित।

१) A अष्टपद। कंनडगौळरागे; B राग-वसंत; H राग-देशाक्षि; S कंनड-गौलिरागे।

For Private And Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

कनककमलसुमधूलिपिधाने
घनसदमलजलखातनिदाने ।
राजित आर्य राजितो
राजितो विषये वरधीधरः ॥ *३ ॥

कुसुमरसविधृतवातनिवासे
कुसुमितसुरतरुराजिविभासे ।
राजित आर्य राजितो
राजितो विषये वरधीधरः ॥ *४ ॥

अमृतसदृशरसधृतमदिराङ्के
कमनमधुररवभृततूर्याङ्के ।
राजित आर्य राजितो
राजितो विषये वरधीधरः ॥ *५ ॥

कटकमकुटचयचितभूषाङ्के
स्फुटितकुसुमसुघटितमाल्याङ्के ।
राजित आर्य राजितो
राजितो विषये वरधीधरः ॥ *६ ॥

निरसिततिमिरविसरदीपाङ्के
वरविधुरविघृणिजितदीप्त्याङ्के ।
राजित आर्य राजितो
राजितो विषये वरधीधरः ॥ *७ ॥

स[2]दनसदशनदगृहलेपाङ्के
सदमलवितरणपटपात्राङ्के ।

---

२) सद् + अशन + द ।

For Private And Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

राजित आर्य राजितो
राजितो विषये वरधीधरः ॥ *८ ॥

एवंविधैर्भोगचयैरुपेतो
दशाङ्गकल्पद्रुमसंप्रदत्तैः ।
कदाचिदार्यः सुरभूरुहालौ
विहारयामास सुरेन्द्रलीलः ॥ २

प्रीतिंकरं सुतपसं प्रियदेवसंज्ञं
चाकाशचारणमुनी परमावधीद्धौ ।
व्योमावतीर्णरविबिम्बनिभौ समीक्ष्य
भक्त्या प्रवन्द्य यतिपौ विनिवेश्य पीठे ॥ ३

इति श्रीमदभिनवचारुकीर्तिपण्डिताचार्यवर्यस्य
कृतौ गीतवीतरागे भोगभूमिवर्णनो
नामाष्टमः प्रबन्धः ॥ ८ ॥

[९]

मुनिपतिमभिवीक्ष्य प्रेमबाष्पार्द्रनेत्रो
मुहुरपि तमपृच्छद् गद्गदोत्कण्ठवक्त्रः ।
मुनिकुलतिलक त्वं बान्धवो वा दृढं मे
वद विचलति चित्तं पृष्टवानित्थमार्यः ॥ १

तच्छ्रुत्वा पुनरित्यवोचदमले वैद्याधरे जन्मनि
वर्त्स्यावः स्मरसि त्वमेव सचिवं बुद्धं स्वयं पूर्वकम् ।
मां जानाहि महाबलस्त्वमगमं दातुं सुधर्मं तवे-
त्युक्त्वा मोक्षसुखप्रदं सुविमलं दत्त्वा ययौ सन्मुनिः ॥ २

For Private And Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

प्रीतिंकरे मेघपथे गते ऽस्मिन्
स्मृत्वा पुनस्तस्य गुणान्विनीतान् ।
जायासमेतो ऽमलवाक्प्रसूनै-
स्तुष्टाव चार्यः सुगुणानुरागः ॥ ३

अमलगुणभरसम्यक्त्वविकसनमुपलाति
समलविमीलितशङ्काङ्कुरकमपि लुनाति ।
सुजनसमागमलाभो
मम प्रेयसि समागमलाभो ॥ ★१ ॥ ध्रुवपदम् ।

मलनिचिततनुकांक्षादलनमपि चिनोति
मिलितमुनिविचिकित्साकरणमवमिनोति ।
सुजनसमागमलाभो
मम प्रेयसि समागमलाभो ॥ ★२ ॥

कुमतिजनितविमूढजननमपजहाति[२]
श्रमणजनशबलाचारलवमपिदधाति ।
सुजनसमागमलाभो
मम प्रेयसि समागमलाभो ॥ ★३ ॥

श्रुतधरसदमलाचारविनयमुपैति
यतिनिकरकृतवात्सल्यभरणमुपयाति ।
सुजनसमागमलाभो
मम प्रेयसि समागमलाभो ॥ ★४ ॥

---

१) AS अ (आ) सावरि रागे; B राग-अठाण ।
२) B °मतिजहाति

For Private And Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

परमजिनमतभासप्रवणमुपलिनाति
निरघसुखदमोक्षे निलयमभिवृणोति ।
सुजनसमागमलाभो
मम प्रेयसि समागमलाभो ॥ *५ ॥

धरति शिवसुखसारे दुरितमपनिहाय
हरति हृदयनिवासे दवथुमपनीय ।
सुजनसमागमलाभो
मम प्रेयसि समागमलाभो ॥ *६ ॥

सुरुचिरसुपरमानन्दथुमनुकरोति
भरितसुभगमनोवृत्तिकरमनुधिनोति ।
सुजनसमागमलाभो
मम प्रेयसि समागमलाभो ॥ *७ ॥

सुजनसदसि योग्यत्वभरमपि ददाति
निजजनितशुभसौभाग्यधरमुपदधाति ।
सुजनसमागमलाभो
मम प्रेयसि समागमलाभो ॥ *८ ॥

महाबले भोगसुखातिलोले
विनष्टसद्धर्मपथप्रविष्टे ।
सुरक्ष्य धर्मामृतदायको ऽद्य
समेत्य सन्मार्गमबोधयन्मे ॥ ४

गुरुर्विधाता गुरुरेव दाता
गुरुः स्वबन्धुर्गुणरत्नसिन्धुः ।
गुरुर्विनेता गुरुरेव तातो
गुरुर्विमोक्षो हृतकर्मपक्षः ॥ ५

For Private And Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

दशमः प्रबन्धः

निजगुरुपदपद्मं प्रेक्षमाणो मनोऽब्धे
दुरितजयजमोक्षस्थानसंन्यस्तचित्तः ।
विमलतरसुदृष्टिं भावयन् जीवितान्ते
समजनि सुरलोके श्रीधरो देववर्यः ॥ ६ ॥

इति श्रीमदभिनवचारुकीर्तिपण्डिताचार्यवर्यस्य कृतौ
गीतवीतरागे आर्यस्य गुरुगुणस्मरणवर्णनो
नाम नवमः प्रबन्धः ॥ ९ ॥

[१०]

ईशानकल्पे सुखदादनल्पे[१]
स श्रीधरः श्रीप्रभकाभ्रयाने ।
सुप्तोत्थितं वेत्यभिवीक्ष्यमाणं
सुराः समीक्ष्याहुरुदारवाणीम् ॥ १ ॥

शुभसुरलोके[२] प्रभरितलोके शुभतर[३]पुण्यविपाक
अभिमतशोभ प्रमुतमलाभ प्रमुदितविश्वसुनाक ।
सुकलय देव प्रकटसुभाव स्मरसमरूपविभार
सुखपदजात सरसविनीत सरभसकार्यमुदार ॥*१॥ ध्रुवपदम्

---

१) सुखदात् + अनल्पे
२) A अष्टपद । देशवराळे रागे; B राग-मोहन; M राग-केतारि गोळ; S राग देशवराळि ।
३) M शुभकर ।

For Private And Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

बन्धुरतीरे सौन्दरनीरे मन्दसुगन्धसमीरे
नन्दितसारे रुन्द्रगभीरे चन्द्रकिरणनिभगौरे ।
सुकलय देव प्रकटसुभाव स्मरसमरूपविभार
सुखपदजात सरसविनीत सरभसकार्यमुदार ॥ *२ ॥

परिमलभरिते ऽमृतजलनिचिते दरसुविदलितसरोजे
वरमणिकीलितमकुटविभूषित सरसि सवनमभिराजे
सुकलय देव प्रकटसुभाव स्मरसमरूपविभार
सुखपदजात सरसविनीत सरभसकार्यमुदार ॥ *३ ॥

उदकतरूद्भवसदमलरसनवदधिघृतक्षीरसमाजां
मुदितसुरौकप्रदलितशोकप्रदयकजिनपतिपूजाम् ।
सुकलय देव प्रकटसुभाव स्मरसमरूपविभार
सुखपदजात सरसविनीत सरभसकार्यमुदार ॥ *४ ॥

सुरुचिरभावोत्करश्रितसेवां सुरततिविरचितसेनां
पुरुजिनमार्गं वरसुखसर्गे विरचितपुण्यविधानाम् ।
सुकलय देव प्रकटसुभाव स्मरसमरूपविभार
सुखपदजात सरसविनीत सरभसकार्यमुदार ॥ *५ ॥

भावजधीरभावितनाराचाविलुलितशुभगात्र
सेवितलेप पावनरूप जीवनजाननेत्र[६] ।
सुकलय देव प्रकटसुभाव स्मरसमरूपविभार
सुखपदजात सरसविनीत सरभसकार्यमुदार ॥ *६ ॥

---

४) सुर + ओक ।

५) भावजः = मन्मथः ।

६) जीवनजं = कमलम् ।

For Private And Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

पतिमतिरक्ति नुतवरशक्ति धृतनिजवल्लभिकालिः[७]
कृतशृङ्गार भृतभृङ्गार जितरतिसुभगसुलीलः ।
सुकलय देव प्रकटसुभाव स्मरसमरूपविभार
सुखपदजात सरसविनीत सरभसकार्यमुदार ॥ *७ ॥

मञ्जुलरावं पुञ्जितभावं पञ्चितनृत्यविलासं
रञ्जितवेषं सिञ्जितभूषं कञ्जदलाक्षिविभासम् ।
सुकलय देव प्रकटसुभाव स्मरसमरूपविभार
सुखपदजात सरसविनीत सरभसकार्यमुदार ॥ *८ ॥

इत्थं सुरोक्तं सकलं विधाय
स श्रीधरस्तत्र सुखाब्धितीर्णः ।
च्युत्वा ततः पूर्वविदेहभूमौ
पुत्रः पवित्रः सुविधिर्बभूव ॥ २

देशे महावत्सविशिष्टनाम्नि
वरे सुसीमानगरे सुहृष्टेः ।
सौन्दर्यनन्दाख्यपतिंवरायां
सल्लक्षणोपेतमनोहराङ्गः ॥ ३

इति श्रीमदभिनवचारुकीर्तिपण्डिताचार्यवर्यस्य कृतौ
गीतवीतरागे श्रीधरस्य स्वर्गवैभववर्णनो
नाम दशमः प्रबन्धः ॥ १० ॥

---

७) वल्लभिका – आलिः ।

For Private And Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

[११]

ललितमृदुलगात्रः सत्कलाराशिपात्रः
सरसिजदलनेत्रः क्षत्रियः ख्यातगोत्रः ।
रिपुकुवलयमित्रः पुण्डरीकाभवक्त्रः
गुणमणिधृतसूत्रः सत्त्वरक्षाचरित्रः ॥ १

स श्रीमान् सुविधिर्जगाम विमलेशस्यान्तिकं वन्दितुं
चक्रेशा निजमातुलेन सहसं प्राच्यं प्रमोदावहः ।
दृष्ट्वा दीक्षितमातुल स्वयमतो दीक्षामवाप्तुं स्थितः
वाचं सद्विनयान्वितं स्वतनयं प्रोवाच वै केशवम् ॥ २

धर्मकथनपरवचनविलास
निर्मलसुखकरज्ञानधरेश ।
यामि वनं भो यामि वन
नन्दन राज्ये मतिमाधेहि ॥ *१ ॥ ध्रुवपदम् ।

सदमलचरितनिकरमणिहार
पदकमलविनतजनताधार ।
यामि वनं भो यामि वनं
नन्दन राज्ये मतिमाधेहि ॥ *२ ॥

अनुसरणयुतसुजनद्विजेन्द्र
कुनयसरणिरतकुजनयमेन्द्रं ।
यामि वनं भो यामि वनं
नन्दन राज्ये मतिमाधेहि ॥ *३ ॥

---

१) A अष्टपद । गूर्ज्जरि रागे; B राग-मध्यमावति; S राग गुर्जरि रागे ।

२) कुजन-यमेन्द्र

For Private And Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

स्वजनपदजनितसुसचिववर्ग
स्वजनितरिपुषड्वर्गविसर्ग ।
यामि वनं भो यामि वनं
नन्दन राज्ये मतिमाधेहि ॥ *४ ॥

निजकुललसदसिजीवनलोल
विजितसकलरिपुरणमुखलील ।
यामि वनं भो यामि वनं
नन्दन राज्ये मतिमाधेहि ॥ *५ ॥

धार्मिककुलचरणादिगुणाढ्य
निर्मदशर्मदधर्मधरेड्य ।
यामि वनं भो यामि वनं
नन्दन राज्ये मतिमाधेहि ॥ *६ ॥

परिवृढसचिवोत्साहजशक्ते
करिरथहयनरवरबलशक्ते ।
यामि वनं भो यामि वनं
नन्दन राज्ये मतिमाधेहि ॥ *७ ॥

सुनयनिचययुतजनपदवर्य
जननयनवनजघनवनसूर्य ।
यामि वनं भो यामि वनं
नन्दन राज्ये मतिमाधेहि ॥ *८ ॥

पित्रोक्तवाक्यं विनिशम्य पुत्रो
राज्यं तवैतद्विषवद्विभाति ।

For Private And Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

ममापि तद्वत्प्रतिभाति तात
त्वं तिष्ठ सर्वामर्शे विशिष्टः ॥ ३

तिष्ठामि नो चेदहमेव नास्मी-
तीत्थं निजस्वान्तगतं निवेद्य ।
स केशवो दारचरो व्यरंसी-
त्पुत्रस्य मोहात्सदनीबभूव ॥ ४

एकादशोरुनिलयो विनिवृत्तसंगः
कौपीनखण्डकधरोऽतितपःकृशाङ्गः ।
अन्ते समाधिविधिसात्कृतदेहभारः
कल्पेऽच्युते दिविजसंघपतिर्बभूव ॥ ५

इति श्रीमदभिनवचारुकीर्तिपण्डिताचार्यवर्यस्य कृतौ
गीतवीतरागे सुविधिपुत्रसंबोधनो नामै-
कादशः प्रबन्धः ॥ ११ ॥

[१२]

मरकतमणिमुख्यप्रोल्लसत्सर्वरत्नै-
रमलकनकपट्टैरन्विते मञ्चयुग्मे ।
मृदुतरवरतल्पे दभ्रवस्त्रप्रसारे[1]
सदमलमणिबिम्बं वा स्म संजायते सः ॥ १

एवं समुत्पन्नसुरेश्वरस्य
द्वाविंशतीद्वाम्बुधिजीवितस्य ।

---

१) दभ्र = सूक्ष्म ।

For Private And Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

तपोबलादार्जितपुण्यकस्य
शरीरमाभादतिसौन्दरं तत् ॥ २

सुरतरुसुरभिभरितकुसुमवरमालिका[2]
परमसुरगिरिशिखरनिभमकुटमौलिका ।
भाति हेममयधरण[3]तनूघृणिजालिका ॥ *१॥ ध्रुवपदम् ।

परमशुभतरुजनितफलसदृशमञ्जुला ऽऽ—
भरणनिकरकिरणसमूहबहुलोज्ज्वला ।
भाति हेममयधरणतनूघृणिजालिका ॥ *२ ॥

सुरभिभरधृतकुसुमितसुरतरुभासिताऽ-
मरवृषभसुषमशुभलक्षणविभासिता ।
भाति हेममयधरणतनूघृणिजालिका ॥ *३ ॥

अलिकुलकसममलिनकुन्तलविभाजिता
अलिमिलितनलिननिभनयनमुखराजिता ।
भाति हेममयधरणतनूघृणिजालिका ॥ *४ ॥

खरकिरणशशिकरनिभकर्णकुण्डला
शरदमलघनसदृशवरहारमण्डला ।
भाति हेममयधरणतनूघृणिजालिका ॥ *५ ॥

कटककेयूरभूषितबाहुयुगलालिता
घटितलसदंशुकाञ्चितजघनलोलिता ।
भाति हेममयधरणतनूघृणिजालिका ॥ *६ ॥

---

२) A गुंडक्रिय रागे । यति ताले; B राग-दर्बार; S गुंडक्रि रागे ।
३) B विधृत for धरण ।

For Private And Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

कनककदलीस्तम्भसदृशोरुसंयुता
सुनखरुचिसलिलभवनलिनयुगचायिता ।
भाति हेममयधरणतनूघृणिजालिका ॥ *७ ॥

दिविजनारीनयनस्पर्शहृदयंगता
नवकान्तिविधृतदिविजेन्द्रेण संगता ।
भाति हेममयधरणतनूघृणिजालिका ॥ *८ ॥

सामानिकादिदशभेदसुरौघवन्द्यो
मित्रामरैः सहजभोगसुखाभिनन्द्यः ।
पुण्यप्रभावजनिताम्बरभूषणाढ्यो
दिव्यां सुरेन्द्रपदवीं चिरमावसत्सः ॥ ३

सुललिततरवेषा दिव्ययोषाः सुभूषाः
परिमलसुममालाः शस्त्रखेलाः सुचेलाः ।
मृदुलरवनिलीनारब्धगानाः सुमानाः
परमसुखनिधानं निन्युरैनं निजेनम् ॥ ४

कल्पे ऽच्युते कल्पतरूपशोभे
कल्पान्त्यजेन्द्रः प्रविभुज्य भोगान् ।
त्यक्त्वा स्वदेहं निजजीवितान्ते
श्रीवज्रनाभिर्जनपो ऽजनिष्ट ॥ ५

इति श्रीमदभिनवचारुकीर्तिपण्डिताचार्यवर्यस्य कृतौ
गीतवीतरागे अच्युतेन्द्रदिव्यशरीरवर्णनो
नाम द्वादशः प्रबन्धः ॥ १२ ॥

For Private And Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

[१३]

जम्बूमति द्वीपवरे विदेहे
प्रागाश्रिते धर्मधरोरुदेशे ।
सुपुष्कलावत्यभिधाप्रतीते
श्रीपुण्डरीकिण्यभवत्पुरी सा ॥ १

तद्राजधानीपतिवज्रसेना-
च्छ्रीकान्तिकायास्तनयोऽभिजज्ञे ।
वज्राङ्कुरालिङ्गितनिम्ननाभिः
स सार्वभौमः क्षितिपाग्रगण्यः ॥ २

[१]मदनमनोहरभरितसुयोषा
सदलिकुलमिलितपरिमलवेषा ।
काश्चिदमलगुणाकरा
युवती वरपतिमुदिता ॥ ★१ ॥ ध्रुवपदम् ।

[२]इनघनसंगमलसदधिकारा
स्तनयुगलोपरि विचलितहारा ।
काचिदमलगुणाकरा
युवती वरपतिमुदिता ॥ ★२ ॥

कुटिलचलदलकनिटिलदलेन्दुः
पटुतरतोषजनितजलबिन्दुः ।
काचिदमलगुणाकरा
युवती वरपतिमुदिता ॥ ★३ ॥

---

१) A अष्टपद । पंचमरागे; B राग–हंसानंदि; S राग । पंचमरागे ।
२) इनः = चक्रिन् ।

For Private And Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

मण्डितकुण्डलमञ्जुकपोला
खण्डितहंसवधूगतिलीला ।
काचिदमलगुणाकरा
युवती वरपतिमुदिता ॥ *४ ॥

क्षितिपतिलोचनभाजनहसना
विततविकूजिततितियुतरसना ।
काचिदमलगुणाकरा
युवती वरपतिमुदिता ॥ *५ ॥

मलयजकल्कविलिप्तसदङ्गा
ललितजलजदलविचलदपाङ्गा ।
काचिदमलगुणाकरा
युवती वरपतिमुदिता ॥ *६ ॥

द्युतिचयनिचितसुमृदुतनुसारा
पतिमतिहितदगुणाब्धिगभीरा ।
काचिदमलगुणाकरा
युवती वरपतिमुदिता ॥ *७ ॥

अनघजिनपपदयजनविलोला
जिनमुनिजनपदविनमनशीला ।
काचिदमलगुणाकरा
युवती वरपतिमुदिता ॥ *८ ॥

विलुलितगुणसारः सत्यवाणीसुधारः
रिपुकुलबलदारो विश्वविद्याविचारः ।
जितलकलधरेरः पूर्णपुण्यानुसारः
शमितमदनघोरः सार्वकारुण्यधारः ॥ ३

For Private And Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

सुपूर्वपुण्यार्जितचक्रलाभः
षट्खण्डसीमाङ्कितराज्यभारः ।
दशाङ्गभोगाम्बुधिपूर्णचन्द्रः
शक्रस्य लीलां नितरां बभार ॥ ४

जननमरणजातं दुःखमालोक्य चित्ते
सुनयतनयवर्ये न्यस्तसाम्राज्यलक्ष्मीः ।
निजगुरुजिनपान्ते त्यक्तसर्वोपधिः सन् ।
सकलभुवनवन्द्यं जैनरूपं दधौ सः ॥ ५

शस्तैः पञ्चमहाव्रतैः समितिभिः गुप्तित्रयेणापि च
युक्तः षोडशभावना जिनपतिश्रीपादमूले सदा ।
ध्यायंस्तीर्थकरत्वपुण्यममलं संपादयन्सन्मुनि-
स्त्यक्ताहारशरीरको यमधरः सर्वार्थसिद्धिं ययौ ॥ ६

इति श्रीमदभिनवचारुकीर्तिपण्डिताचार्यवर्यस्य कृतौ
गीतवीतरागे वज्रनाभिस्त्रीवर्णनो नाम
त्रयोदशः प्रबन्धः ॥ १३ ॥

[१४]

जम्बूवरद्वीपसमानमाने
द्युलोकसौधाग्रविराजमाने ।
संसारजीवाखिलसौख्यलीने
जज्ञे ऽहमिन्द्रः परमे विमाने ॥ १

For Private And Personal Use Only

वि[1]मिलितकिरणे समुदितरमणे सुरतनुघृणिवलये ।
सुमणिविरचिते शोभनभरिते सुभगविसरनिलये ।
रेमे सुरपो लसदवनौ सुवशी जिताङ्गजवरो । रेमे ॥ *१ ॥
ध्रुवपदम् ।

परिमलभरिते घृणिगणनिचिते तरलितमणिभासने
सुरतरुकुसुमे सदजिरसुषमे सुरततिनिवसासने ।
रेमे सुरपो लसदवनौ सुवशी जिताङ्गजवरो । रेमे ॥ *२ ॥

सुपिहितगगने सुरकुजगहने सुधवलरुचिरुषिते
अपगतमलिने ऽरुणमणिपुलिने सरसिजवनभूषिते ।
रेमे सुरपो लसदवनौ सुवशी जिताङ्गजवरो । रेमे ॥ *३ ॥

सुरपसमासेडितजिनवासे मुनिसमसुरमहिते
विरचितनाशे शिखरविभासे मरकतगिरिसहिते ।
रेमे सुरपो लसदवनौ सुवशी जिताङ्गजवरो । रेमे ॥ *४ ॥

मन्दसमीरे गन्धसधीरे सौन्दरजलविसरे
नन्दितसारे गन्धकुटीरानन्दशुनिकरभरे ॥
रेमे सुरपो लसदवनौ सुवशी जिताङ्गजवरो । रेमे ॥ *५ ॥

सरलसुधूपे वरमणिकुतुपे[2] सुररमणीयधरे
निरुपमलीने परमविशाले करजितशीतकरे ।
रेमे सुरपो लसदवनौ सुवशी जिताङ्गजवरो । रेमे ॥ *६ ॥

---

१) A अष्टपद; B राग–हिंदोळ ।
२) कुतुप, bed (?)

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

घ[3]नतरसाले कनकजनाले व[4]नितसदनसरले
अनघसुमाले सुनयनखेले दिनमणिनिभतरले ।
रेमे सुरपो लसदवनौ सुवशी जिताङ्गजवरो । रेमे ॥ *७ ॥

चरमविमाने विरहितमाने पुरुमणिचितशयने
सरिगमगाने सरसेशाने प[5]नितजिनपसदने ।
रेमे सुरपो लसदवनौ सुवशी जिताङ्गजवरो । रेमे ॥ *८ ॥

आहारदेहाभशरीरलीलो
मन्दारमालाञ्चितमूर्धचूलः ।
शुक्लाख्यलेश्याहितचित्तशीलो
रेमे ऽहमिन्द्रो ऽमरसौख्यजालः ॥ २

रुचिरमणिसुवेषो निर्निमेषो वियोषः
परमसुखचयाढ्या नाकजेड्यः सुरेड्यः
सदमलतनुभानो ऽनुत्तरेनः सुखेनो
व्यलसदखिलवर्यः शुद्धचर्यः सुवीर्यः ॥ ३

जीवाधिवासत्रसनाडिपूर्ण-
दिव्यावधिज्ञानसुविक्रियर्द्धिः ।
प्राग्जन्मसंपादितसार्वपुण्यः
षण्मासपूर्वं भुवमेष्यतीति ॥ ४

इति श्रीमदभिनवचारुकीर्तिपण्डिताचार्यवर्यस्य कृतौ
गीतवीतरागे सर्वार्थसिद्धिविमानवर्णनो
नाम चतुर्दशः प्रबन्धः ॥ १४ ॥

---

३) A-com घनतरसारे कनकजसारे ।
४) वनित = संगत ।
५) पनित = स्तुत ।

For Private And Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

[१९]

जंम्बू[1] द्रुमासंजनभासमाने
द्वीपे शशाङ्कोज्ज्वलभागमाने।
सद्भारतक्षेत्रवरे प्रताने
सकोशलो[2] ऽभूद् विषयः प्रधानः ॥ १

रत्नोरुसाला चलकेतुलोला
रथ्याविशाला जिनगेहमाला।
नरेन्द्रलीला धृतरत्नमाला
साकेतसंज्ञा रचिता सुरेशा ॥ २

तस्यां नगर्यां जितदेवपुर्यां
संपूर्णचर्यां प्रमदाब्धितर्याम्।
सलीलनार्यां परितोषकर्यां
श्रीनाभिराजो विरराज वर्यः ॥ ३

मनुकुलपतिकान्ता देहलावण्यकान्ता
विधुकरसमशान्ता कीर्तिभागाप्रभान्ता।
पुरुजिनपतिमाता पूर्णविद्याब्धिपोता
गुणनुतमरुदेवी पुण्यराशिप्रजाता ॥ ४

स[3]दरुणकिसलयचरणयुगेन
मृदुसरसिजजयधृतसुभगेन।
सा वनिता सुविराजिता
सुभगा वनितासु विराजिता ॥ *१ ॥ ध्रुवपदम्।

---

१) आसंजनं = संबन्धः।

२) M सुकोशलाख्यो विषयः।

३) A अष्टपद; B राग—बेगडे; S राग तोडिरागे।

For Private And Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

वर्तुलकान्तिमृदूरुभरेण
चित्तजबाणधिवृत्तिधरेण ।
सा वनिता सुविराजिता
सुभगा वनितासु विराजिता ॥ *२ ॥

मञ्जुलकाञ्चीवेषचयेन
पुञ्जितकान्तसुमध्यशुभेन ।
सा वनिता सुविराजिता
सुभगा वनितासु विराजिता ॥ *३ ॥

नलिनसुबिसनिभभुजयुगलेन
दलितसुरतरुविटपचलेन ।
सा वनिता सुविराजिता
सुभगा वनितासु विराजिता ॥ *४ ॥

विचलितहारविलासशिवेन
कुचयुगविलसदुरोविभवेन ।
सा वनिता सुविराजिता
सुभगा वनितासु विराजिता ॥ *५ ॥

शशधररुचिधरसुषमसुखेन
विशदकुमुददलनयनसखेन ।
सा वनिता सुविराजिता
सुभगा वनितासु विराजिता ॥ *६ ॥

अलिकुलकुन्तलभरनिटिलेन
विलसितशशिदलसमकुटिलेन ।
सा वनिता सुविराजिता
सुभगा वनितासु विराजिता ॥ *७ ॥

For Private And Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

कुण्डलमण्डितश्रुतियमलेन
खण्डितकुमतवचनसुबलेन ।
सा वनिता सुविराजिता
सुभगा वनितासु विराजिता ॥ *८ ॥

सुरूपलावण्यविशुद्धकान्ति-
श्रीमद्विभूत्यादिगुणैः शचीर्वै ।
जनेक्षणानन्दविधायिनी सा
विराजिता कोमलसारसाक्षी ॥ ५

केयूरवेषादिविभूषिताङ्गा
पीयूषपूरस्रववत्प्रसंगा ।
पतिव्रताद्युद्धगुणौघसंगा
विभासिता कान्तिपयस्तरङ्गा ॥ ६

इति श्रीमदभिनवचारुकीर्तिपण्डिताचार्यवर्यस्य कृतौ
गीतवीतरागे मरुदेवीवर्णनो नाम
पञ्चदशः प्रबन्धः ॥ १५ ॥

[१६]

यक्षेश्वरो देवपतेर्निदेशात्
सार्धत्रिकोटिप्रमितानि पूर्वम् ।

---

४) B गुणैः प्रभूतैः । महत्सुखानन्दविधायनाना विराजिता ।
पू ५) B र for सार ।

For Private And Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

रत्नानि संध्यात्रितये ऽपि माभ्यः
षड्भ्यो ववर्ष क्षितिपाङ्गणेषु ॥ १

[1]एषैकदा पुष्पवतीशमाता[2]
गङ्गादिसत्तीर्थपवित्रतोयैः ।
संस्नापिता शिष्टसुराङ्गनाभिः
शिश्ये निजेशा सह भूषिताङ्गा ॥ २

शुभ्राम्बरा शुभ्रसुभूषशोभा
शुभ्रेद्धपुष्पव्रजमाल्यभारा ।
शुभ्रच्छदस्त्रीसमलीलयाना
शुभ्रांशुकच्छादितमञ्चथाता ॥ ३

मनोहराख्ये वरतूर्ययामे
स्वप्नान् शुभान् सा समपश्यदेतान् ।
गजाधिपादीन्वृषभेश्वरस्य
प्रतापशान्तादिगुणप्रकाशान् ॥ ४

[3]मदजलधृतसुरकरिसितसदिभं
सदमलकलरवपाण्डुरवृषभम् ।
वीक्षिता[4] हरिवीक्षिता
लोकविनुतपादकमला ॥ *१ ॥ ध्रुवपदम् ।

---

१) B om. verses Nos. 2 and 3.

२) पुष्पवती + ईशमाता ।

३) A अष्टपद; B राग–रागमालिके ।

४) M alone adds हरिवीक्षिता after वीक्षिता in all the verses.

For Private And Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

अरुणजटाधृतमृगपतिममलं
करियुगस्नापितवरतनुकमलम् ।
वीक्षिता हरिवीक्षिता
लोकविनुतपादकमला ॥ *२ ॥

सुरभिभरितसुममालायुगलं
किरणविभासितशशधरममलम् ।
वीक्षिता हरिवीक्षिता
लोकविनुतपादकमला ॥ *३ ॥

निरसिततिमिरकरविमतितिग्मं[५]
सरसि विलासितमीनकयुग्मम् ।
वीक्षिता हरिवीक्षिता
लोकविनुतपादकमला ॥ *४ ॥

चन्दनचर्चितकुम्भसुयमलं
नन्दितसरसिजवापीमतलाम् ।
वीक्षिता हरिवीक्षिता
लोकविनुतपादकमला ॥ *५ ॥

तरङ्गविलोलितजलधिममानं
करिरिपुततिधृतपीठं भानम्[६] ।
वीक्षिता हरिवीक्षिता
लोकविनुतपादकमला ॥ *६ ॥

---

५) तिमिरक-रवि ।

६) B पीठसुभानम्, M पीठविभानम् ।

For Private And Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

भूम्यवतारितनागविमानं
व्योमाभासितदेवखयानम् ।
वीक्षिता हरिवीक्षिता
लोकविनुतपादकमला ।। *७ ।।

सरसिजमरकतवरमणितानं
विरहितधूमकमग्निनिधानम् ।
वीक्षिता हरिवीक्षिता
लोकविनुतपादकमला ।। *८ ।।

स्वप्नेक्षणातुष्टविशिष्टचित्ता
रोमाञ्चकप्राञ्चितदिव्यगात्रा ।
शुभ्राम्बरभ्राजितसत्कलत्रा
विराजिता लोलकुरङ्गनेत्रा ।। *९ ।।

इति श्रीमदभिनवचारुकीर्तिपण्डिताचार्यवर्यस्य कृतौ
गीतवीतरागे षोडशस्वप्नवर्णनो नाम
षोडशः प्रबन्धः ।। १६ ।।

[१७]

विलीननिद्रां च विभाततूर्यां
कलारवव्यापितकर्णशोभाम् ।
प्रबोधयामासुरिति प्रभात-
प्रशस्तपाठैः सुरवन्दिदेवाः ।। *१ ।।

---

७) A सुरुचिर for सरसिज ।

For Private And Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

[१]विदलितसरसिजविरचितसाञ्जलि वागमदिह सुविभातं
सदमलकरविधुं[२] धरति रजनी निजमुखमिव लसकान्तम् ।
लोकविनतचरणाम्बुरुहे विमलानघसुगुणसमूहे
देवि ललितशयनं मृदु मुञ्च सुकोमलतरशुभदेहे ॥ *१ ॥
ध्रुवपदम् ।

विगलितकिरणकलापकलाधरलोकनजनितविषादं
जगदभिनन्दय तावकवदनसद्विधुना कारय मोदम् ।
लोकविनतचरणाम्बुरुहे विमलानघसुगुणसमूहे ।
देवि ललितशयनं मृदु मुञ्च सुकोमलतरशुभदेहे ॥ *२ ॥

मन्दकरैरिव दिग्वनितास्पृशदिन्दुः[३] प्रवसितो भाति
मन्द्रध्वनियुतसारसवृन्दं स्तुवदिव त्वामभिरौति ।
लोकविनतचरणाम्बुरुहे विमलानघसुगुणसमूहे
देवि ललितशयनं मृदु मुञ्च सुकोमलतरशुभदेहे ॥ *३ ॥

विरलिततारातितिरिव रजनी त्रुटितसुमुक्ताहारं
[४]सुरवभ्रमररवव्याजान्नलिनी स्तौति हि ते गुणसारम् ।
लोकविनतचरणाम्बुरुहे विमलानघसुगुणसमूहे
देवि ललितशयनं मृदु मुञ्च सुकोमलतरशुभदेहे ॥ *४ ॥

रजनीविरहदग्धचक्राह्वययुगमनति सरस्सु तरङ्गं
रजनीपतिविहृतकोकमिथुनमभिवाञ्छति मित्रमभागम् ।

---

१) A अष्टपद; B राग-बिलहरि ।
२) A comm. सदमलशशिनं ।
३) A comm. स्पृशद्विधुः ।
४) A वरित, but in the comm. सुरव ।

For Private And Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

लोकविनतचरणाम्बुरुहे विमलानघसुगुणसमूहे
देवि ललितशयनं मृदु मुञ्च सुकोमलतरशुभदेहे ।। *५ ।।

चरणायुधध्वनिरनलनिकर इव दहति विटाङ्ककुटीरं
सरसिजगन्धवहत्परितो ऽपि संवाति सुगन्धसमीरम्[५] ।
लोकविनतचरणाम्बुरुहे विमलानघसुगुणसमूहे
देवि ललितशयनं मृदु मुञ्च सुकोमलतरशुभदेहे ।। *६ ।।

[६]सुरदिग्वधूदरविसरदर्भकवदुदेति विसरकरसूरः ।
करततिसेना प्रसरति पुरत एष्यद्दिनेशसारः ।
लोकविनतचरणाम्बुरुहे विमलानघसुगुणसमूहे
देवि ललितशयनं मृदु मुञ्च सुकोमलतरशुभदेहे ।। *७ ।।

विकसितवदनां वीक्ष्य कमलिनीमेत्युत्पलिनी म्लानिं
माकन्दमधुरसपपिकगणो ऽयं तनुते पञ्चमगानम् ।
लोकविनतचरणाम्बुरुहे विमलानघसुगुणसमूहे
देवि ललितशयनं मृदु मुञ्च सुकोमलतरशुभदेहे ।। *८ ।।

इत्थं प्रबुद्धा सुरबन्दिपाठा-
रवैः प्रभातक्रियया विनीता ।
अवोचदेत्य प्रमदामलाङ्गी
श्रीनाभिराजस्य समीपमेषा ।। २

करिवृषहरिपद्माः पुष्पमाले च सोमं
रविशफरयुगे सत्कुम्भयुग्मं च वापीं

५) AM समीरः ।
६) दिग्वधू + उदर ।

For Private And Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

जलनिधिहरिपीठे नागलोकं विमानं
मणिगणमनलं निर्धूममद्राक्षमीश ॥ ३

श्रुत्वा सतीवाचमुवाच राजा
देवि त्वया दृष्टगजाधिपाद्याः
वदन्ति तुङ्गादिगुणाभिरामं
वृषाधिनाथं समवाप्स्यसीति ॥ ४

जितपिकमृदुवाणी नीलनागाभवेणी
विमलतरचरित्रा विश्वनारीपवित्रा ।
इति निजपतिवाचां संशयध्वान्तमोचां
श्रवसुखकृतपोषां श्रूयमाणा तुतोष ॥ ५

इति श्रीमदभिनवचारुकीर्तिपण्डिताचार्यवर्यस्य कृतौ
गीतवीतरागे प्रभातवर्णनो नाम
सप्तदशः प्रबन्धः ॥१७॥

[१८]

श्र्यादीन्द्रदेवीभिरुपास्यमाना
गर्भार्भकेनापि विराजमाना ।
स्वबन्धुवर्गेण सदेड्यमाना[1]
बभौ मरालप्रमंदाभयाना[2] ॥ १

---

१) H सदेज्यमाना ।
२) प्रमदा + आभ–याना; H प्रमदेभयाना ।

For Private And Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

चैत्राख्यमासे वरकृष्णपक्षे
सद्ब्रह्मयोगे नवमीदिनादौ ।
जज्ञे जिनेन्द्रो वृषभो महात्मा
सुरासुरेन्द्रार्चितपादपद्मः ॥ २

गेहेषु शङ्खाः प्रथमामराणां
भौमामराणां सदनेषु भेर्यः ।
ज्योतिष्कलोके पटुनादसिंहाः
स्वर्गेषु घण्टाः स्वयमेव रेणुः ॥ ३

ज्ञात्वा सुरेन्द्रो जिनपस्य जन्म
स्वपीठकम्पप्रमुखोद्धचिह्नैः ।
सार्धं सुरेन्द्रैः ससुरैर्जिनेशो
जन्माभिषेकं कुरुते स्म मेरौ ॥ ४

[3]नवनवतिदशशतसुयोजनविराजिते क्षितिभृति
विचलितजलवारः[4]
नवमणिसुशैलपतिसानुगतनिर्झरजलवदमराब्दकृतपूरः ।
बभौ चारुमेरौ भूषितसुधाशनसमूहे बभौ चारुमेरौ
बभौ जिनसवनपावने महदमितभासनोत्स्फार-
परिमलसुनिकरवाहः ।
बभौ चारुमेरौ ॥ *१ ॥ ध्रुवपदम् ।

चूलिकामौलिधृतवरनरपराजितादिन्द्रमणिभृतिगमनशीलः

---

३) A अष्टपदं; B रागमलयमारुत ।

४) वारः = प्रवाहः ।

५) A °ताद्रीन्द्रघृणिभृति but in the comm. in the text above.

For Private And Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

लीलया स्वाभिगतपरमजडतां जहासेव विशदतरजलल्लोलः ।
बभौ चारुमेरौ भूषितसुधाशनसमूहे
बभौ जिनसवनपावने महदमितभासनोत्स्फारपरिमल-
सुनिकरवाहः ।
बभौ चारुमेरौ ॥ *२ ॥

भद्रशालादिवनतरुवसनशोभिते जिनपतनुरुचिविसरपूतः
भद्रतोयेन युतगगनसुतरङ्गिणीपरिहसितबिन्दुततिपातः ।
बभौ चारुमेरौ भूषितसुधाशनसमूहे
बभौ जिनसवनपावने महदमितभासनोत्स्फारपरिमल-
सुनिकरवाहः ॥
बभौ चारुमेरौ ॥ *३ ॥

हसितसुरवासकैर्जिननिलयभासिते विशदतरसुतरङ्गफेनः ।
लसदमलजलवाहपृथुलतरगमवेगसुविचलितदिविजवरसेनः
बभौ चारुमेरौ भूषितसुधाशनसमूहे
बभौ जिनसवनपावने महदमितभासनोत्स्फारपरिमल-
सुनिकरवाहः ॥
बभौ चारुमेरौ ॥ *४ ॥

मुनिखचरसेवनाज्जिनवदभिराजिते कमलदलरुचिभरितधारः
कनदनघकङ्केलीकिसलयसुघृणिविसरविद्रुमाङ्कुरमिलितसारः[६]।
बभौ चारुमेरौ भूषितसुधाशनसमूहे
बभौ जिनसवनपावने महदमितभासनोत्स्फारपरिमल-
सुनिकरवाहः ।
बभौ चारुमेरौ ॥ *५ ॥

---

६) A विसर, but comm. निचय, B घृणिनिचयविसर; HS विसर ।

For Private And Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

चरणचयपालितसुकुरुभूमिसेविते स्फटिकासनकिरणगौरः
वररत्नभूमितलकान्तिगणपूरणान्मणिकीर्णजलनिधि-
गभीरः ।

बभौ चारुमेरौ भूषितसुधाशनसमूहे
बभौ जिनसवनपावने महदमितभासनोत्स्फारपरिमल-
सुनिकरवाहः ।

बभौ चारुमेरौ ॥ *६ ॥

कन्दरनिवासितामरयुगलसेविते ऽरुणमणिद्युतिशोण-
कान्तः ।

सौन्दर्यनीलमणितलभानुमेलनाद्यामुनजलाभसुभगान्तः ।
बभौ चारुमेरौ भूषितसुधाशनसमूहे
बभौ जिनसवनपावने महदमितभासनोत्स्फारपरिमल-
सुनिकरवाहः ।

बभौ चारुमेरौ ॥ *७ ॥

प्रीणिताशेषसुररमणीयदेशके कुसुमरसपूर्णमधुसारः
शोणमणिमरकतद्योततति॰याप्रसच्छुकनिवहसमरुचिर-
भारः ।

बभौ चारुमेरौ भूषितसुधाशनसमूहे
बभौ जिनसवनपावने महदमितभासनोत्स्फारपरिमल-
सुनिकरवाहः ।

बभौ चारुमेरौ ॥ *८ ॥

निःस्वेदं विरँजो ऽमलं निरुपमं क्षीराच्छरक्तान्वितं
संस्थानप्रथमं सुवज्रवृषभप्रश्लिष्टनाराचकम् ।

---

७) B निरुजो, H निरजो ।

For Private And Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

सौरूप्यं सहजोद्गन्धभरितं सल्लक्षणेनाङ्कितं
सद्वीर्यप्रियवाक्समेतमनघं दध्रे[८] शरीरं प्रभुः ॥ ५

सौवर्णगात्रः शतपत्रनेत्रो
दयाकलत्रस्त्रिजगत्पवित्रः ।
नाभीशपुत्रो नुतसच्चरित्रो
रेजे जिनेशः सुगुणैकपात्रम्[९] ॥ ६

इति श्रीमदभिनवचारुकीर्तिपण्डिताचार्यवर्यस्य कृतौ
गीतवीतरागे भगवज्जन्माभिषेकवर्णनो
नामाष्टादशः प्रबन्धः ॥ १८ ॥

[१९]

साकं सुरेन्द्रप्रहितैः सुरौघैः
समानरूपैः समवेषधारैः ।
समानलीलैः समसुप्रलापै-
र्भेजे जिनेशः स सदृग्वयस्कैः ॥ १

वदनविजितचन्द्रो देहसत्कान्तिसान्द्रो
विनतसुरनरेन्द्रो विश्वपुण्यौघरुन्द्रः ।
हृदयनतमुनीन्द्रो दिव्यवाणीसुमन्द्रो
जयतु पुरुजिनेन्द्रो विष्टरभ्राड्मृगेन्द्रः ॥ २

---

८) A बभ्रे, but the com. दध्रे ।

९) B पात्रः ।

For Private And Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

नीलभृङ्गाञ्चितमेरुवदलिनिभलोलकुन्तलमकुटे ऽङ्कं
खेलालम्बितसुरतरुकुसुमसन्मालालंकृतमुत्तमाङ्गम् ।
दध्रे वृषभजिनो ललितामलघृणिभरितमनुपम-
शरीरम् ॥ *१ ॥ ध्रुवपदम् ।

सुललितवाणीक्रीडाचलनिभमिलितसुषमनिटिलेरं
अलियुतकमलजदलनिभताराकलितनयनयुगधारम् ।
दध्रे वृषभजिनो ललितामलघृणिभरितमनुपम-
शरीरम् ॥ *२ ॥

चण्डकिरणविधुमण्डलवियदिव कुण्डलिश्रवयुगभासं
पिण्डितशशिसरसिजसमशुभगुणमण्डितवदनविलासम् ।
दध्रे वृषभजिनो ललितामलघृणिभरितमनुपम-
शरीरम् ॥ *३ ॥

मञ्जुलचम्पककुसुमसमायतरञ्जितनासासारं
पुञ्जितनायकमणिगणराजितसिञ्जितवक्षोहारम् ।
दध्रे वृषभजिनो ललितामलघृणिभरितमनुपम-
शरीरम् ॥ *४ ॥

संगतसुरतरुविटपद्वितयलसदङ्गधृतभुजयमलं
मङ्गलदेवीहंससरस्सुभगंगतनाभिसदमलम् ।
दध्रे वृषभजिनो ललितामलघृणिभरितमनुपम-
शरीरम् ॥ *५ ॥

---

१) A अष्टपद । वसंतरागे; B राग-सिंहेन्द्रमध्यमः ।

२) B मालालंकरणोत्तमाङ्गम् ।

For Private And Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

शरदम्बुदाञ्चितमेरुनितम्बवदुरुमेखलसुनितम्बं
परमान्दोलास्तम्भयुगायतसरसोरुद्वयबिम्बम् ।
दध्रे वृषभजिनो ललितामलघृणिभरितमनुपमशरीरम् ॥ *६ ॥

स्मरसुमतङ्गजबन्धार्गलसमपुरुजङ्घायुगलेरं
परमजगच्छ्रीभाग्यगृहायितचरणनलिनयुगभारम् ।
दध्रे वृषभजिनो ललितामलघृणिभरितमनुपमशरीरम् ॥ *७ ॥

हीरवृषभनाराचसकीलन[3]सारतरास्थिसंघातं
घोरविषासिधनंजयदोषजवारविबाधाधातम् ।
दध्रे वृषभजिनो ललितामलघृणिभरितमनुपमशरीरम् ॥ *८ ॥

साराधारविसारगौररुचिराकाराभराराजिता-
क्षीरापूरितवारिधीरसलसद्धारेण विभ्राजितः ।
लीलालम्बनलम्बितामलचलन्माल्येन सक्षालितः
[4]चञ्चत्काञ्चनपञ्चनाञ्चितरणन्मञ्जीरसिञ्जान्वितः ॥ ३

सहजरुचिरलीले यौवनेनाप्तलोलो
विमलचरितमूलः सौम्यकारुण्यशीलः ।
सदमलगुणजालो भातमन्दारमालो
मनुकुलमनुपालो व्यारुचन्नाभिबालः ॥ ४

इति श्रीमदभिनवचारुकीर्तिपण्डिताचार्यवर्यस्य कृतौ गीत-
वीतरागे भगवत्परमौदारिकदिव्यदेहवर्णनो
नामैकोनविंशतितमः प्रबन्धः ॥ १९ ॥

---

३) M सकीलित ।

४) पञ्चन = (?) विस्तारः ।

For Private And Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

[२०]

चन्द्रानने सर्वकलाप्रपूर्णे
चन्द्रार्कसंकाशविभाल्ललाटे ।
इन्दीवराक्ष्यौ सुयशस्वतीसौ-
नन्दे हि जाते पुरुदेवरामे ॥ १

अथैकदा श्रीवृषभेश्वरो ऽसौ
महासभायां हरिविष्टरस्थः ।
सुतैर्वृतो ऽभाद्भरतेश्वराद्यैः
पूर्वाद्रितिष्ठद्द्विधुवत्सतारः ॥ २

सुमुकुरनिभगण्डां चन्द्रबिम्बाभतुण्डां
नवरससुकरण्डां नर्तने सुप्रचण्डाम् ।
घृणिजलधितरण्डां लोलनीलाञ्जनाख्यां
दिविजपतिरपीशो बोधनाय ह्यनीनटत् ॥ ३

नीलाञ्जनात्यल्पनिजेप्सितायु-
र्विद्युल्लतावद्विससार सद्यः ।
दृष्ट्वावधिज्ञानविलोचनो ऽसौ
निनिन्द संसारशरीरभोगान् ॥ ४

[२]प्रविचलिततडिदिव शरारुदेहे[३]
इह कष्टमलनिचितमांसगेहे ।
दुरनुरागं मा कलय देहिन् ॥ *१ ॥ ध्रुवपदम् ।

---

१) A-com. B तोऽभूद्भ ।
२) A अष्टपद; B राग-भैरवि ।
३) शरारु = नाशशील ।

For Private And Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

[४]विशररुचिधृतसांध्यकान्तिसरणे
इह कष्टनशनयौवनसुभरणे ।
दुरनुरागं मा कलय देहिन् ।। *२ ।।

विकसवनकुसुमसमनाशशीले
इह कष्टविकलितशुभातिलोले ।।
दुरनुरागं मा कलय देहिन् ।। *३ ।।

तनयपरिजननिचयबन्धमूले
इह कष्टघनदुरितघोरजाले ।
दुरनुरागं मा कलय देहिन् ।। *४ ।।

मरणवनचरनिकरभीमगहने
इह कष्टजरणवनदावदहने ।
दुरनुरागं मा कलय देहिन् ।। *५ ।।

स्वरचितसुरकृतबहुदुःखभरिते
इह कष्टनरकगतिविपुलदुरिते ।
दुरनुरागं मा कलय देहिन् ।। *६ ।।

चर्मकुलभरितपृथुपूतिसदने
इह कष्टधर्महृतधूर्तमदने ।
दुरनुरागं मा कलय देहिन् ।। *७ ।।

स्त्रीतनुजमलिनसुखमिलितवासे
इह कष्टजातनिजकुशलनाशे ।
दुरनुरागं मा कलय देहिन् ।। *८ ।।

---

४) विशर = नाशशील ।

For Private And Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

नरकजनितदुःखं सर्वतिर्यग्जदुःखं
मनुजजननदुःखं देवलोकान्त्यदुःखम् ।
मरणसमयदुःखं सम्यगालोच्य चित्ते
पुरुजिनपतिरार्यः कामभोगे व्यरंसीत् ॥ ५

[४]भोगा भोगिजभोगवद्विषधराः प्राणापहारा भुवि
संपच्चापि हि सांध्यरागसुभगा विद्युत्प्रभाचञ्चला ।
आयुष्यं तृणसंचयाग्रजलवत्पातोन्मुखं प्राणिनां
सौख्यं वाञ्छसि जीव तत्र किमहो मोहग्रहाक्रान्तवान् ॥६

अलब्धपर्याप्तकमुख्ययोनिषु
भ्रमन् भ्रमन् दुःखनिवासभूमिषु ।
जातो ऽस्मि सत्तीर्थकरत्वपुण्यो
मुह्यामि चेद् व्यर्थफलं प्रपद्ये ॥ ७

इतीह वैराग्यपरे जिनेशे
नैर्ग्रन्थ्यमाप्तुं कृतमानसे हि ।
तथैव सारस्वतवह्निमुख्या
आजग्मुरत्यन्तसुरेज्यमानाः ॥ ८

लौकान्तिकाभिख्यसुरर्षिदेवाः
समीपमागत्य सुगन्धिपुष्पैः ।
अभ्यर्च्य तत्पादपयोजयुग्मं
तुष्टावुरेतस्य गुणानुरक्ताः ॥ ९

---

४) A भोगिसुभोग but com. भोगिजभोग ।

For Private And Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

अष्टादशद्विर्जलधीद्धकोटि-
मितेषु कालेषु गतेषु देव ।
नष्टं सुधर्मं पुनराविरेतुं[५]
कालो ऽयमेवात्र न संशयो ऽस्ति ॥ १०

इत्युक्त्वा निजकार्यमेतदखिलं लौकान्तिकास्ते गताः
पश्चाच्छ्रीवृषभेश्वरः स भगवान् द्वैगुण्यवैराग्यवान् ।
प्राप्ताभीष्टमतेन देवपतिना दीक्षाभिषेकीकृतो
देवो मङ्गलभूषणाञ्चिततनुर्जातो निजात्मप्रियः ॥ ११

रत्नैः कृतां सच्छिबिकामधिष्टः
सिद्धार्थसन्नामवनं प्रविष्टः ।
तन्मध्यदेशस्थशिलासुपट्टे[६]
निर्ग्रन्थरूपं स दधे विशिष्टः ॥ १२

इति श्रीमदभिनवचारुकीर्तिपण्डिताचार्यवर्यस्य कृतौ
गीतवीतरागे भगवद्वैराग्यवर्णनो नाम
विंशतितमः प्रबन्धः ॥ २० ॥

[२१]

आजानुकालम्बितदीर्घबाहु-
र्दयासुधासारसुपूर्णदेहः ।

---

५) M पुनराविशेति ।
६) B पीठे, M घट्टे ।

For Private And Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

[1]नासाग्रविन्यस्तसुलोचनेहः
सर्वार्थसंदोहविचारकोहः ॥ १

षण्मासपर्यन्तकृतोपवास-
स्तपोवनाभोगधृताधिवासः ।
निजाङ्घ्रिसंनम्रसुरासुरेशः
तस्थौ निजध्यानभरे मुनीशः ॥ २

[2]जिनतनुजनितसुभानुविततिततवनसदवनिघनदेशे
मुनिपतिपदवनजाननिभफलविनतसुवनतरुकाशे ।
स दधौ योगमसममुदारं
[3]विदलितमदनकुविभुबलविनिचयविनमदमरपतिवारः
॥ *१ ॥ ध्रुवपदम् ।

विरहितघोरतरक्षकनखधृतकरिशिशुनिकरविभासे
हरिवनितोदरजनितार्भकगणक्षीरदकरिणीकाशे ।
स दधौ योगमसममुदारं
विदलितमदनकुविभुबलविनिचयविनमदमरपतिवारः ॥*२॥

पुष्करिणीमुपगम्य सुभक्त्या पुष्करकुसुममादाय
पुष्करसुमसमजिनचरणार्चितपुष्करधरसमुदाये ।

---

१) विचारक + ऊहः ।
२) A अष्टपद; B राग-कांबोधि ।
३) A com. विभुज for कुविभु ।
४) A वर, but com. धर; पुष्करधरः — गजः ।

For Private And Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

स दधौ योगमसममुदारं
विदलितमदनकुविभुबलविनिचयविनमदमरपरिवारः ॥*३॥

क्रूरकण्टकलग्नरोमनिचयचमरीरुहधृतमृगजाल-
घोराखिलनिवारणसमुदितसारसदयहरिलीले ।
स दधौ योगमसममुदारं
विदलितमदनकुविभुबलविनिचयविनमदमरपरिवारः ॥*४॥

दरमीलितदृष्टिमृगशिशुप्रकटितपुरुजिनशान्तविताने
सुरुचिरशान्तरसापूरिततनुहरिणारिनिकरनिधाने
स दधौ योगमसममुदारं
विदलितमदनकुविभुबलविनिचयविनमदमरपरिवारः ॥*५॥

अगनिभजिनपदवनजसुपूजनविगलितसुमतरुभाने
विगतदुरितमुनिसदमलगुणकुलसुगमनुतिमधुपगाने ।
स दधौ योगमसममुदारं
विदलितमदनकुविभुबलविनिचयविनमदमरपरिवारः ॥*६॥

चित्तजजयिजिनशान्तगुणायतचित्तवदहिगणरासे
मत्तमयूरारब्धकलापसुनर्तनतानविलासे ।
स दधौ योगमसममुदारं
विदलितमदनकुविभुबलविनिचयविनमदमरपरिवारः ॥*७॥

गुञ्जनिवासितसुरवनितेरितमञ्जुलजिननुतिगौरे
पुञ्जितकुसुमपरागविराजितकञ्जसरोवरवारे ।
स दधौ योगमसममुदारं
विदलितमदनकुविभुबलविनिचयविनमदमरपरिवारः ॥*८॥

---

५) H गुणकुलललितरौति मधुगाने ।

For Private And Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

वर्षान् सहस्रान्प्रमितान् स कृत्वा
तपो ऽतिघोरं जिनकल्पयोगम् ।
श्रेयःकुमारेण वितीर्णभक्तो
विहार्य देशान् जिनपः कदाचित् ॥ २

परमपुरिमतालस्यान्तिके सर्वशोभे
कुसुमितशकटाख्योद्यानके प्लक्षमूले ।
पुरुजिनपतिरीशः पूर्वदिक्सम्मुखोऽसौ
दुरितरिपुवितानं ध्यानखड्गैर्जघान ॥ ३

इति श्रीमदभिनवचारुकीर्तिपण्डिताचार्यवर्यस्य कृतो
गीतवीतरागे भगवत्तपो ऽतिशयवर्णनो
नामैकविंशतितमः प्रबन्धः ॥ २१ ॥

[२२]

घातिप्ररूढाम्बुधरौघनाशे
कैवल्यसत्कान्तिजिनेन्द्रभानौ ।
प्रकाशमाने सति देवराजो
विज्ञाय कैवल्यसमुद्भवं सः ॥ १

दत्त्वा मुदाज्ञां धनदस्य जैनीं
सभां सुदिव्यां रचनाभिरामाम् ।
समस्तभव्यालिपदावगाह्यां
त्वं कारयेति प्रजिघाय देवेट् ॥ २

१) H प्रविधाय, M प्रविजिगाय, S प्रविजघाय ।

For Private And Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

सकलभुवनभव्यप्राणिवृन्देन वन्द्यं
कुमतिरचितहेतुस्वागमाद्यैरनिन्द्यम् ।
जिनपतिपदसेवातत्परैराभिनन्द्यं
समवसरणमेतन्निर्मिणोति स्म वित्तेट् ॥ ३

गजाधिरूढैर्वृषभेशभक्तैः
सौधर्मवर्यप्रणुतामरेशैः ।[2]
स्तुतिप्रसक्तैः सुफलाढ्यहस्तै-
र्व्यलोकि सर्वज्ञसभा सुभार्ता[3] ॥ ४

[4]सारामलमणिविसरविसरदमराधिपचापसुलीलं[5]
द्वारोपान्तविराजिततोरणपूरितधूलीसालम् ।
विरराज सकलहर्षकरं सुरनरहृदयंगमवासं
जिनपतिसमवसरणमतिरुचिरविलासम् ॥*१॥ ध्रुवपदम् ॥

पञ्चितकिरणसुपूरितसुरुचिरसंचितशोभनसंगं
काञ्चनरूपधृतायतपरिलसदञ्चितवेदियुगाङ्कम् ।
विरराज सकलहर्षकरं सुरनरहृदयंगमवासं
जिनपतिसमवसरणमतिरुचिरविलासम् ॥ *२ ॥

भूरिमहामणिहारचयाञ्चिततोरणबहिरन्तरालं
द्वारचतुष्टयगोपुरभूषितसारारुणमणिसालम् ।

---

२) A-com. and B गजाधिवाहैः पुरुभक्तिभाजैः सौधर्मवर्यप्रमुखामरेशैः ।
३) M शुभार्वा ।
४) A अष्टपद; B रागमध्यमावति ।
५) B सुशीलं ।

For Private And Personal Use Only

विरराज सकलहर्षकरं सुरनरहृदयङ्गमवासं
जिनपतिसमवसरणमतिरुचिरविलासम् ॥ *३ ॥

सरससुनर्तननिपुण[6]निवेशनसुरगणिकाजनखेलं
[7]शरदम्बुदनिभगौरत्रिधराभृतवरनाटकशुभशालम् ।
विरराज सकलहर्षकरं सुरनरहृदयङ्गमवासं
जिनपतिसमवसरणमतिरुचिरविलासम् ॥ *४ ॥

पुरुमणिमालामङ्गलतोरणसुरनवनिधिचयभासं
निरुपमकान्तसुहेममयेरितसुललितवेदिविकासम् ।
विरराज सकलहर्षकरं सुरनरहृदयङ्गमवासं
जिनपतिसमवसरणमतिरुचिरविलासम् ॥ *५ ॥

नवनिधिमाल्यसुमङ्गलतोरणनिवहविलोलितधारं[8]
धवलचतुर्गोपुरशिखरान्वितनवशालावृतिसारम् ।
विरराज सकलहर्षकरं सुरनरहृदयङ्गमवासं
जिनपतिसमवसरणमतिरुचिरविलासम् ॥ *६ ॥

सुललितमणिमयमालामङ्गलकुलचितद्वारविशालं
विलसदमलतनुगगनविचुम्बितकलधौतवेदिसुवेलम् ।[9]
विरराज सकलहर्षकरं सुरनरहृदयङ्गमवासं
जिनपतिसमवसरणमतिरुचिरविलासम् ॥ *७॥

---

६) B नैपुण्यवेशन, M नैपुण्यनिवेशन ।
७) A शरदब्द, BM शरदब्ध ।
८) B विलोलन ।
९) H काञ्चन for कलधौत ।

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

मरकतमणिकृतदण्डविधृतकरसुरदौवारिककान्तं
सरसिजमणिगोपुरचितस्फटिकवरणावृतसदुपान्तम् ।
विरराज सकलहर्षकरं सुरनरहृदयङ्गमवासं
जिनपतिसमवसरणमतिरुचिरविलासम् ॥ *८ ॥

[10]धूलीशालोरुखाता कनकमयमहावेदिकायुग्मभासा
रत्नप्राकारवेषा सितसुरगणिकानाट्यशालाविभूषा
वेदीद्धा रूप्यशाला नटनसुरवधूनाट्यशाला सुवेदी-
स्फाटिक्यप्रांशुशाला समवसरणभूः पातु नः सर्वकालम् ॥५

सोपानराजिप्रविराजमाना
भृङ्गारतालादिविभासमाना ।
भौमामरादिप्रतिहारभाना
जैनी सभा पातु नतान् सदा नः ॥ ६

इति श्रीमदभिनवचारुकीर्तिपण्डिताचार्यवर्यस्य कृतौ
गीतवीतरागे भगवत्समवसरणसालवेदिवर्णनो
नाम द्वाविंशतितमः प्रबन्धः ॥ २२ ॥

[२३]

मानस्तम्भजिनालयौघनिचितं सत्खातिकाप्रावृतं
वल्लीभूमिविराजितं जिनतरूपेतैर्वनैरन्वितम् ।
नागादिध्वजभासितं सुरतरुस्तोमेन संशोभितं
हर्म्यैर्द्वादशकोष्ठकैर्विलसितं जैनं सदः पातु नः ॥ १

१०) A खाता, com. कासा; काशा ।

For Private And Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

सरोवरैः सत्सलिलैर्लतान्तक-
प्रशस्तगेहैः कृतशैलराजिभिः ।
ध्वजैः सरिद्भिः सुरगीतकैः स्तवै-
र्विराजितं नः प्रतिपातु सत्सदः ॥ २

[1] तुङ्गसुगोपुरभासितकाञ्चनमानस्तम्भनिधानं
मङ्गलसंधृतचैत्यपदायतजैननिवासविभानम् ।[2]
व्यरुचदनर्घ्यामलमणिमयसमवसरणभूतलम् ॥ ध्रुवपदम् ।

विमलतटाश्रितहंसनिवहकृतशोभनरावविराज-
दमितकमलकुमुदालिविलोलितजलधृतभूमिविभागम् ।
व्यरुचदनर्घ्यामलमणिमयसमवसरणभूतलम् ॥ *२ ॥

मञ्जुलगुञ्जन्मधुकरसेवितरञ्जितकुसुमविकासं
व्यञ्चितवल्लीमण्डपलीनसुपुञ्जितकुसुमकुभासम् ।
व्यरुचदनर्घ्यामलमणिमयसमवसरणभूतलम् ॥ *३ ॥

अलिशुककोकिलकेकीसुरवखगकुलकलकूजनरागं
कलिलविजयजिनप्रतिमाततत रुललितसदुपवनभागम् ।
व्यरुचदनर्घ्यामलमणिमयसमवसरणभूतलम् ॥ *४ ॥

करिवृषस्रग्वसनाम्बुजहंसकहरिशिखिचक्रविशिष्टं
गरुडनिचितमणिस्तम्भधृतध्वजधरणीभागगरिष्ठम् ।
व्यरुचदनर्घ्यामलमणिमयसमवसरणभूतलम् ॥ *५ ॥

अनुपमसिद्धप्रतिमाधिष्ठितघनतरबुध्नप्रदेशं
विनतसुरासुरपूजितसुरतरुवनधरणीसुनिवेशम् ।
व्यरुचदनर्घ्यामलमणिमयसमवसरणभूतलम् ॥ *६ ॥

---

१) A अष्टपद; B राग-सुरटि ।
२) B प्रदायक for पदायत ।

For Private And Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

अनघानन्तगुणाकरविधुरितजिनपतिचरणविनम्रं
जिननवकेवललब्धिसुसूचकसुनवस्तूपककम्रम् ।
व्यरुचदनर्घ्यामलमणिमयसमवसरणभूतलम् ॥ *७ ॥

जिनमुखविधुवीक्षणमुकुलितवनजाकरकसमानं
मुनिसुरनरमृगनिकरनिषेवितदिनमण्यश्मसुभानम् ।
व्यरुचदनर्घ्यामलमणिमयसमवसरणभूतलम् ॥ *८ ॥

त्रिमेखलालंकृतमुद्धरत्नै-
र्विनिर्मितं पीठमुदारकान्ति ।
बभौ सुमेरुः प्रभुपादसेवा-
कृते स्वभक्त्या स्वयमेव चायात्[3] ॥ ३

चामीकरौघप्रथितप्रदेशे
सुरैः सहर्षात्प्रविसृष्टपुष्पैः ।
गन्धान्धसंलीनमधुव्रतालिः
सौवर्णसत्कान्तिरिवाबभौ हि ॥ ४

शशिखरकिरणादिज्योतिरौधावृतत्वा-
त्सकलभुवनमध्योद्भासितत्वाच्च पीठम् ।
स्मरहरविभवस्योद्धारणाच्छ्रीजिनस्य
जगदधिकसुमेरोः संपदं न्वकचकार ॥ ५

इति श्रीमदभिनवचारुकीर्तिपण्डिताचार्यवर्यस्य कृतौ
गीतवीतरागे भगवत्समवसरणभूमिवर्णनो
नाम त्रयोविंशतितमः
प्रबन्धः ॥ २३ ॥

---

३) AM करणाय for स्वयमेव ।

For Private And Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

[२४]

जिनेन्द्रदेहस्य निसर्गगन्धैः
सुराब्दसंवृष्टसुमौघगन्धैः ।
सुव्याप्तसद्धूपविशिष्टगन्धैः
सुगन्धभृद्गन्धकुटी चकाशे ॥ १

समस्तगन्धौघनिवासभूमि-
र्विश्वप्रकाशप्रसराधिदेवी ।
त्रैलोक्यशोभाप्रसवालयो वा
या संपदं सर्वनुता स्म धत्ते ॥ २

तद्गन्धकुट्या बहुमध्यदेशे
विभासमाने मणिसिंहपीठे ।
हेमारविन्दस्य सुकर्णिकाया-
मस्पृष्टपादो जिनपो रराज ॥ ३

मणि[1]घृणिमञ्जु[2]लसजनितामरचापकलापकभासुरं
घृणिगणचुम्बितलम्बितचटुलितं[3] जटिलितकेसरिविष्टरम् ।
विरराज गन्धकुटीतले सेवितजनतालीले ॥ *१ ॥ ध्रुवपदम् ।

सुमरसगन्धसदन्धकमधुकरमधुररवौघसुपूरणं
अमरसुगङ्गासंगतरङ्गजलंगतकुसुमसुवर्षणम् ।
विरराज गन्धकुटीतले सेवितजनतालीले ॥ *२ ॥

---

१) A अष्टपद; B रागमालिके ।
२) B पुञ्जितं for मञ्जुलं ।
३) B om. चटुलित ।

For Private And Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

अरुणकुसुमकिसलयचयचितसदशोकानोकहसौन्दरं
सुरवसुभृङ्गविहङ्गनिचयरुचिरुचिरविलासमन्दिरम्[४] ।
विरराज गन्धकुटीतले सेवितजनतालीले ॥ *३ ॥

सुरुचिरहिमकिरणे रणकिरणसुनिकरभरितविभासुरं
वरमणिदण्डकमण्डितमौक्तिकमण्डलच्छत्रसुमेदुरम्[५] ।
विरराज गन्धकुटीतले सेवितजनतालीले ॥ *४ ॥

क्षीरसुवारिधिनीरमरालकराभसुगौरविपूर्णकं
सारसुसारसवीक्षणयक्षक्षिप्तवलक्षप्रकीर्णकम् ।
विरराज गन्धकुटीतले सेवितजनतालीले ॥ *५ ॥

मुदितभुजङ्गभुगङ्कविहङ्गविशङ्कितमेघरवेङ्गितं
मृदुरवरङ्गमृदङ्गकदुन्दुभिमन्द्ररवं हृदयं गतम् ।
विरराज गन्धकुटीतले सेवितजनतालीले ॥ *६ ॥

सुरनरमुनिवरतनुकिरणविसरविसरणविजिताभिरामकं
परमौदारोदारशरीरसुकरमण्डलमधिवामकम्[५] ।
विरराज गन्धकुटीतले सेवितजनतालीले ॥ *७ ॥

घनतरलोकालोकसुरूपनिरूपणगौरवभूषणं
मुनिगणभव्यश्रव्यसुसेव्यकदिव्यमृदुनव्यघोषणम् ।
विरराज गन्धकुटीतले सेवितजनतालीले ॥ *८ ॥

योगीशाः सान्द्रबोधाः सुरवरवनिताः सार्यिकाः श्राविकाश्च
ज्योतिर्भौमोरगाणां प्रियतमवनिता भावना भौमदेवाः ।

---

४) B om. विलास । M चिरमनोज्ञविलास ।

५) B विभाभरसारम्, M विभाभार for मेदुरम् ।

५) वामकं = मनोहरम् ।

For Private And Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

ज्योतिःकल्पामरेन्द्रा नरमृगनिवहा भक्तिवन्दारुलोलाः
कोष्ठानि प्रावसन्ते पुरुजिनमभितः कुट्मलीभूतहस्ताः ॥ ३

सद्धर्मचक्रप्रतिभासमानं
नागादिकाष्टध्वजराजमानम् ।
श्रीगन्धकुट्या परिशोभमानं
त्रिमेखलापीठमभाद्विमानम् ॥ ४

इति श्रीमदभिनवचारुकीर्तिपण्डिताचार्यवर्यस्य कृतौ
गीतवीतरागे भगवदष्टमहाप्रातिहार्यवर्णनो नाम
चतुर्विंशतितमः प्रबन्धः ॥ २४ ॥[६]

[२५]

एवंविधां दिव्यसभां जिनेशो
महार्घ्यरत्नग्रथितां धनेशा ।
समस्तभव्यप्रशमप्रदेशां
विशेषसस्तोत्रमुखः सुरेशः ॥ १

त्रिमेखलं पीठमथाधिगम्य
दिव्याम्बुगन्धाक्षतपुष्पहव्यैः ।
दीपैश्च धूपैश्च फलैः सदर्घ्यै-
रभ्यर्च्य तुष्टाव सुरेश इत्थम् ॥ २

---

६) H S have only 24 Prabandhas.

For Private And Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

चतुर्भिरभ्यस्तशतप्रमाण-
गव्यूतिसुक्षेमजुषे नमस्ते ।
अभ्रे-विहाराय चतुर्मुखाय
प्रध्वस्तजीवौघनिबर्हणाय ॥ ३

उपद्रवाभावविभोजनाय
प्रशस्तविद्याविभवे नमस्ते ।
छायाविहीनाय समप्रसिद्ध-
नखोद्धकेशाय गुणाकराय ॥ ४

अस्पन्दनेत्रप्रविभूषणाय
घातिक्षयोत्थातिशयाय तुभ्यम् ।
सर्वार्थसन्मागधभाषणाय
समस्तजीवप्रियमित्रकाय ॥ ५

सर्वर्तुसत्पुष्पफलद्रुमाय
सत्संमुखीनामलभूतलाय ।[1]
अन्वीयमानानिलभासनाय
निःशेषभव्यप्रमदाकराय ॥ ६

मरुत्सुरोद्यत्सुरभीरणाय[2]
सुगन्धिमेघामरवर्षणाय ।
सदृब्धहेमाम्बुजसंचयाय
शाल्यादिसस्याततभूमिकाय ॥ ७

---

१) संमुखीनः = आदर्शः ।
२) सुरभि + ईरणाय ।

For Private And Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

शरत्सरोवद्विमलाभ्रकाय
सुनिर्मलीभूतदिगाननाय ।
परस्पराहूतसुरध्वनाय
निरस्तसूर्यद्युतिचक्रकाय ॥ ८

अनन्तबोधामलरत्नसिन्धवे
समस्तभव्याम्बुरुहाब्जबन्धवे ।
धर्मामृतस्यन्दनतुष्टजन्तवे
नमो नमस्ते हतदुष्टकन्तवे ॥ ९

इत्थं सुरेशा नुतपादपद्मः
सहस्रपत्राञ्चितपद्मसद्मः ।
विहृत्य देशान् स सुकोशलादीन्
संहृत्य वैहारविधिं कदाचित् ॥ १०

माघाख्यमासे वरकृष्णपक्षे
चतुर्दशीशस्ततिथौ दिनादौ ।
कैलासशैले हतकर्मशत्रु-
र्जगाम मोक्ष वृषभो जिनेशः ॥ ११

सम्यक्त्वज्ञानदृष्टिस्फुरदवगहनानन्तवीर्यप्रभावः
सूक्ष्माढ्यो ऽगुरुलघ्ववाधगुणसंतप्तो ऽमलो निश्चलः ।
निर्द्वन्द्वो निरुपद्रवो निरुपमो निर्धूतकर्मद्रुमो
निर्लेपो निरघो निरञ्जनवरः सिद्धः सदा पातु नः ॥ १२

गाङ्गेयवंशाम्बुधिपूर्णचन्द्रो
यो देवराजो ऽजनि राजपुत्रः ।
तस्यानुरोधेन च गीतवीत-
रागप्रबन्धं मुनिपश्चकार । १३

For Private And Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

द्राविडदेशविशिष्टे सिंहपुरे लब्धशस्तजन्मासौ ।
बेळगुळपण्डितवर्यश्चक्रे श्रीवृषभनाथवरचरितम् ॥ १४

स्वस्ति श्रीबेळगुळदोर्बलिजिननिकटे कुन्दकुन्दान्वयेनो
भूस्तुत्यः पुस्तकाङ्कः श्रुतगुणभरणः ख्यातदेशीगणार्यः ।
विस्तीर्णाशेषरीतिप्रगुणरसभृतं गीतयुग्वीतरागं
शस्तादीशप्रबन्धं बुधनुतमतनोत्पण्डिताचार्यवर्यः ॥ १५

इति[3] श्रीमद्रायराजगुरुभूमण्डलाचार्यवर्यमहावादवादीश्वररायवादि-
पितामह-सकलविद्वज्जनचक्रवर्तिबल्लाळरायजीवरक्षापालकेत्या-
द्यनेकविरुदावलिविराज (मान) श्रीमद्वेळ्गुळ-सिद्ध-
सिंहासनाधीश्वरश्रीमदभिनवचारुकीर्ति-पण्डिता-
चार्यवर्य प्रणीतगीतवीतरागाभिधाना[4]-
ष्टपदी समाप्ता ।

---

३) This colophon is copied from A. M ends there: इति श्रीमदभिनवचारुकीर्तिपण्डिताचार्यवर्यस्य कृतौ प्रणीत गोतवीत-रागाभिधानाष्टपदीव्याख्यानं समाप्तम् ।
Then there is the colophon of the copyist.

४) A समाप्तः. But at the and of the here text in A. समाप्ता [निर्] विघ्नमस्तु । भद्रं भवतु ।

For Private And Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

INDEX OF VERSES

अगनिभजिनपद २१.★६
अच्युतकल्पसुरेन्द्र ५.★७
अथैकदा श्री २०.२
अधिपिहितगवाक्षे ७.७
अनघजिनपपद १३.★८
अनघानन्त २३.★७
अनन्तबोधामल २५.९
अनुदिनमपि तव ७.★८
अनुपमसिद्ध २३.★६
अनुसरणयुत ११.★३
अभिनवयौवन २.★४
अभिमतगीत ७.★७
अमलगुणभर ९.★१
अमलनलिनदल २.★५
अमितसुमनशर ७.★३
अमृतसदृशरस ८.★५
अरुणकुसुम २४.★३
अरुणजटाधृत १६.★२
अलब्धपर्याप्तक २०.७
अलिकुलकसम १२.★४
अलिकुलकुन्तल १५.★७
अलिशुककोकिल २३.★४
अष्टादशाद्रिर्जलधौ २०.१०
अस्पन्दनेत्र २५.५
आजानुकालम्बित २१.१
आहारदेहाभ १४.२
इति निजनिपुणोक्त्या ७.२
इति निजपतिमोहं १.६
इति निजसचिवोक्तं २.५
इति निजहृदयस्थं ४.४
इतोह वैराग्यपरे २०.८
इत्थं प्रबुद्धा १७.२
इत्थं सुरेशा २५.१०
इत्थं सुरोक्तं १०.२
इत्युक्त्वा निजकार्यम् २०.११
इनघनसंगम १३.★२
इन्दुरविद्वयनिभ ४.★२
इन्दुर्धर्मकरायते ४.३
ईशानकल्पे १०.१
ईशाने निजनन्दने ३.१
उदकतरूद्भव १०.★४
उन्नतमदनमनोहर ३.★२
उपद्रवाभाव २५.४
उरसि मम विहित ५.★८

For Private And Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

एकादशोरुनिलयो	११.५
एकान्तशून्यादि	१.५
एवंविधां	२५.१
एवंविधैर्भोग	८.२
एवं समुत्पन्न	१२.२
एषैकदा संध्या	१६.२
कटककेयूरभूषित	१२.*६
कटकमकुटचय	८.*६
कनककदलीस्तम्भ	१२.*७
कनककमलसुम	८.*३
कनकसुसरसिज	१.*६
कन्दरनिवासितामर	१८.*७
कमलमुखीकर	१.*५
करिवृषस्रग्	२३.*५
करिवृषहरि	१७.३
कामिनीं धृतहार	६.*८
कल्पेऽच्युते कल्प	१२.५
कामिविदारणक्रकच	३.*६
कुटिलचलदलक	१३.*३
कुण्डलमण्डित	१५.*८
कुण्डलिमण्डल	७.*१
कुमतिजनितविमूढ	९.*३
कुमतिसचिववर्गैः	२.३
कुसुमरसविधृत	८.*४
केयूरवेषादि	१५.६
केलिरणन्मणिगण	४.*४
क्रूरकण्टकलग्न	२१.*४
क्षितिपतिततिधृत	१.*२
क्षितिपतिलोचन	१३.*५
क्षीरसुवारिधि	२४.*५
खरकिरणशशिकर	१२.*५
गजाधिरूढैः	२२.४
गतभवमिलितां	६.१
गत्वा तमभ्येत्य	२.२
गाङ्गेयवंशाम्बुधि	२५.१३
गुञ्जनिवासित	२१.*८
गुर्विधाता	९.५
गेहेषु शङ्खाः	१८.३
घनतरलोकालोक	२४.*८
घनतरसाले	१४.७
घनमणिमण्डल	२.*२
घातिप्ररूढाम्बु	२२.१
चण्डकिरणविधु	१९.*३
चतुर्भिरभ्यस्त	२५.३
चन्दनचर्चित	१६.*५
चन्दनलिप्तसुवर्ण	४.*१
चन्द्रानने सर्व	२०.१
चरणचयपालित	१८.*६
चरणायुधध्वनि	१७.*६
चरमविमाने	१४.*८
चर्मकुलभरित	२०.७
चामीकरौघग्रथित	२३.४

For Private And Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

चित्तजजयिजिन २१.*७
चूताशोकसुमल्लिका ६.२
चूलिकामौलिधृत १८.*२
चैत्राख्यमासे १८.२
जननमरणजातं १३.५
जन्मान्तरप्रेम ७.५
जम्बुद्रुमासंजन १५.१
जम्बूमति १३.१
जम्बूवरद्वीप १४ १
जितपिकमृदुवाणी १७.५
जिमतनुजनित २१.*१
जिनमुखविधु २३.*८
जिनेन्द्रदेहस्य २४.१
जीवाधिवास १४.४
ज्ञात्वा सुरेन्द्रो १८.४
तच्छ्रुत्वा पुनरिति ९.२
तत्रैव चैत्यालय ७.१
तद्गन्धकुट्या २४.३
तथार्पितं पट्टकं ५ २
तद्राजधानी १३.२
तनयपरिजन २०.*४
तव निकटे सुहिता २.*८
तरङ्गविलोलित १६.*६
तस्यां नगर्यां १५.३
तं दृष्ट्वा चिरमाकलय्य ७.३
तिष्ठामि नो चेद् ११.४
तुङ्गसुगोपुर २३.*१
त्रिमेखलं पीठम् २५.२
त्रिमेखलालंकृत २३.३
दत्त्वा मुदाज्ञां २२.२
दरमीलितदृष्टि २१.*५
दिविजनारीनयन १२.*८
देशे महावत्स १०.३
द्युतिचयनिचित १३.*७
द्राविडदेश २५.१४
द्विरदसमूहसुमृग ३.*३
धरणिपकरकमल १.*७
धरति विकम्पित ७.*४
धरति शिवसुखसारे ९.*६
धर्मकथनपर ११.*१
धार्मिककुलचरण ११.*६
धूलीशालोरुखाता २२.५
नन्दितां स्मरपूर्ण ६.*५
नरकजनितदुःखं २०.५
नलिनसुबिस १५.*४
नवनवतिदश १८.*१
नवनिधिमाल्य २२.*६
निजकुलसदसि ११.५
निजगुरुपदपद्मं ९.६
निरसिततिमिर ८.*७
निरसिततिमिर १६.*४
निःस्वेदं विरजोऽमलं १८.५

For Private And Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

नीलभृङ्गाञ्चित	१९.★१	भूम्यवतारित	१६.★७
नीलाञ्जनात्यल्प	२०.४	भूरिमहामणिहार	२२.★३
पञ्चितकिरणसुपूरित	२२.★२	भूषितां मुखवासना	६.★६
पतिमतिरक्ति	१०.★७	मञ्जुलकाञ्ची	१५.★३
परमजिनमत	९.★५	मञ्जुलचम्पक	१९.★४
परमपुरिमताल	२१.४	मञ्जुलगुञ्जन्	२३.★३
परमशुभतरुजनित	१२.★२	मञ्जुलरावं पुञ्जित	१०.★८
परिजनपुरजन	२.★३	मणिघृणिमञ्जुल	२४.★१
परिमलभरितेऽमृत	१०.★३	मण्डपपल्लवतोरण	५.★४
परिमलभरिते	१४.★२	मण्डितकुण्डल	१३.★४
परिवृढसचिवोत्साह	११.★७	मदजलधृतसुर	१६.★१
पित्रोक्तवाक्यं	११.३	मदनमनोहर	१३.★१
पुरमणिमालामङ्गल	२२.★५	मनसिजपरिवृढ	३.★४
पुष्करिणीमुपगम्य	२१.★३	मनुकुलपति	१५.४
पूर्वस्मिन् जयवर्म	१.२	मनोहराख्ये	१६.४
प्रविचलिततडिद्	२०.★१	मन्दकरैरिव	१७.★३
प्रीणिताशेषसुर	१८.★८	मन्दप्रभाभासित	२.४
प्रीतिंकरं सुतपसं	८.३	मन्दसमीरे	१४.★५
प्रीतिंकरे मेघपथे	९.३	मरकतमणिमुख्य	१२.१
बन्धुरतीरे सौन्दर	१०.★२	मरकतपविमणि	१.★३
भद्रशालादिवनतरु	१८.★३	मरकतमणिकृत	२२.★८
भरितपयोधितट	१.★१	मरणवनचर	२०.★५
भावजधीरभावित	१०.★६	मरुत्सुरोद्यत्	२५.७
भासितां धृतमार	६.★३	मलनिचिततनु	९.★२
भुवि धृतसुरपति	१.★८	मलयजकल्क	१३.★६
भोगा भोगिजभोग	२०.६	महाबले भोगसुख	९.४

For Private And Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

माघाख्यमासे	२५.११
मानस्तम्भजिनालय	२३.१
मामभिरञ्जितुमानत	५.*६
मुदितभुजङ्ग	२४.*६
मुनिखचर	१८.*५
मुनिपतिमभिवीक्ष्य	९.१
मृगरिपुधृतमणि	१.*४
मृदुलसरलतल	४.*७
मेरोरुत्तरदिक्स्थिते	८.१
मेरोः पश्चिम	१.४
यक्षेश्वरो देव	१६.१
योगीशाः सान्द्रबोधाः	२४.३
योजनपरिमित	४.*८
रजनीविरह	१७.*५
रतिपतिभूपति	३.*५
रत्नैः कृतां	२०.१२
रत्नोरुसाला	१५.२
राजितां जितवञ्जुलामल	६.*२
रुचिरमणि	१४.३
ललितमृदुलगात्रः	११.१
लालितां शशिखण्ड	६.*७
लौकान्तिकाभिख्य	२०.९
वत्यन्ते पुष्कलाख्ये	४.१
वदनविजितचन्द्रो	१९.२
वन्दित्वा च	२.१
वरमणिविसरण	८.*१
वर्तुलकान्ति	१५.*२
वर्षान् सहस्रान्	२१.३
वल्लीमण्डपशोभिते	७.६
वहति विलसदति	७.*५
विमलतटाश्रित	२३.*२
विरहितघोरतरक्षक	२१.*२
विकसवनकुसुम	२०.*३
विकसितवदनां	१७.*८
विगलितकिरण	१७.*२
विचलितहार	१५.*५
विदलितसरसिज	१७.*१
विद्याभ्याससमस्त	१.१
विमलितकिरणे	१४.*१
विरलिततारा	१७.*४
विलीननिद्रां	१७.१
विलुलितगुण	१३.३
विविधमणिरचित	४.*५
विशररुचिधृत	२०.*२
शरत्सरोवद्	२५.८
शरदम्बुदाञ्चित	१९.*६
शारदशशधर	४.*३
शशधररुचि	१५.*६
शशधरसितसौधे	४.२
शशिखरकिरण	२३.५
शस्तैः पञ्चमहाव्रतैः	१३.६
शुभसुरलोके	१०.*१

For Private And Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

शुभ्राम्बरा शुभ्र	१६.३
श्रितरमणीस्तन	२.*१
श्रीप्रभनामविमान	५.*१
श्रीप्रभपतिनिकट	५.*२
श्रीवज्रजंघो	५.३
श्रीवज्रदन्ताख्य	५.४
श्रुतधरसदमल	९.*४
श्रुत्वा सतीवाचम्	१७.४
श्र्यादीन्द्रदेवीभिः	१८.१
षट्खण्डाधिपते	७.४
षण्मासपर्यन्त	२१.२
सकलभुवनभव्य	२२.३
सदनसदशनद	८.*८
सदमलचरित	११.*२
सदरुणकिसलय	१५.*१
सद्धर्मचक्र	२४.४
समवनिताकृत	२.*७
समस्तगन्धौघ	२४.२
सम्यक्त्वज्ञान	२५.१२
सरलसुधूपे	१४.*६
सरससुनर्तन	२२.*४
सरसिजकुवलय	५.*३
सरसिजमरकत	१६.*८
सरोवरैः सत्	२३.२
सर्वर्तुसत्पुष्प	२५.६
स श्रीमान् सुविधिः	११.२
सहजरुचिरलीले	१९.४
संगतसुरतरु	१९.*५
संगतां सिकताचयाभ	६.*४
संततविरचित	७.*२
साकं सुरेन्द्र	१९.१
साकेताधिप	१.३
सामानिकादिदश	१२.३
साराधारविसार	१९.३
सारामलमणि	२२.*१
सुकविविमलबुद्धिः	५.१
सुजनसदसि	९.*८
सुनयनिचययुत	११.*८
सुपिहितगगने	१४.*३
सुपूर्वपुण्यार्जित	१३.४
सुमुकुरनिभ	२०.३
सुरगिरिनन्दन	३.*८
सुरभिभरितकुसुमासव	३.*७
सुमरसगन्ध	२४.*२
सुरनरमुनिवर	२४.*७
सुरतरुसुरभि	१२.*१
सुरदिग्वधूदर	१७.*७
सुरपसमासेडित	१४.*४
सुरभिभरधृत	१२.*३
सुरगिरितटमणि	५.*५
सुरभिभरित	१६.*३
सुरुचिरभावोत्कर	१०.*५

For Private And Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

सुरुचिरमणिखणि	८.★२	स्त्रीतनुजमलिन	२०.★८
सुरुचिरशुभवृष	२.★६	स्फुरदन्त्यकाञ्चन	४.★६
सुरुचिरसुपरम	९.★७	स्मरसुमतङ्गज	१९.★७
सुरुचिरहिमकिरणे	२४.★४	स्वजनपदजनित	११.★४
सुरूपलावण्य	१५.५	स्वपति सुकिसलय	७.★६
सुललितचन्दन	३.★१	स्वप्नेक्षणातुष्ट	१६.५
सुललिततरवेषा	१२.४	स्वयंप्रभावक्त्र	३.२
सुललितमणिमय	२२.★७	स्वरचितसुरकृत	२०.★६
सुललितवाणी	१९.★२	स्वस्ति श्रीवेळगुळ	२५.१५
सेवितां नवयौवनायत	६.★१	हसितसुरवासकैः	१८.★४
सोपानराजि	२२.६	हरिवृषभनाराच	१९.★८
सौवर्णगात्रः	१८.६		

Please correct and read :

७.१ *a*	तत्रैव
१५.१ *a*	जम्बूद्रुमासंजन
१५.★२ *a*	वर्तुलकान्ति
१६.★९	॥ ५ ॥
१७.★१	॥ १ ॥
१८.२	चैत्राख्यमासे
१९.★१	नीलस्फुङ्गाञ्चित
२१.२ *d* (p. 59)	॥ ३
२१.३ *d* (p. 59)	॥ ४

For Private And Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

भारतीय ज्ञानपीठ

उद्देश्य

ज्ञान की विलुप्त, अनुपलब्ध
और अप्रकाशित सामग्री का
अनुसन्धान और प्रकाशन
तथा लोक - हितकारी
मौलिक-साहित्य का निर्माण

●

संस्थापक
श्री शान्तिप्रसाद जैन

अध्यक्षा
श्रीमती रमा जैन

●

मुद्रक : सन्मति मुद्रणालय, दुर्गाकुण्ड मार्ग, वाराणसी-५

For Private And Personal Use Only